

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO CZĘŚCI OSIEDLI DOJLIDY I SKORUPY
W BIAŁYMSTOKU W REJONIE ULIC DOJLIDY FABRYCZNE
I KS. S. SUCHOWOLCA – ETAP II B**

opracowanie:

mgr inż. Elżbieta Drożdżal

Elżbieta Drożdżal

mgr inż. Kamila Misiewicz

Kamila Misiewicz

Białystok, 17 kwietnia 2023 r.

Urząd Miejski w Białymstoku
Departament Urbanistyki i Architektury
Referat Prac Studialnych

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.1. Zawartość projektu planu i jego główne cele	4
1.2. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami	6
1.2.1. Ekofizjografia Białegostoku	6
1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku	8
1.2.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	10
1.2.4. Koncepcja uregulowania przepływu wód w rzece Białej. Ekspertyza hydrotechniczna na odcinku od ul. Plażowej do granic miasta Białegostoku w rejonie oczyszczalni ścieków	11
1.2.5. Studium hydrograficzne doliny rzeki Białej z wytycznymi do zagospodarowania rekreacyjnowypoczynkowego i elementami małej retencji oraz prace hydrologiczne niezbędne do sporządzenia dokumentacji hydrologicznej	12
1.2.6. Plan Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030	14
1.2.7. Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022 ...	16
1.2.8. Program ochrony środowiska dla miasta Białystok na lata 2021–2024 z perspektywą na lata 2025-2028	16
1.2.9. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego	18
1.2.10. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych	19
1.2.11. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	19
2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	20
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	21
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	22
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU	22
5.1. Istniejący stan środowiska w obszarze objętym projektem planu	22
5.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji projektu planu	33
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	33
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	34
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z	

PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS JEGO OPRACOWYWANIA.....	36
9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE PROJEKTU PLANU, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	39
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	43
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY PLANU WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY (BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG PLANU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU).....	48
12. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM ...	49
WYKORZYSTANE MATERIAŁY	54
SPIS ZDJĘĆ	56
SPIS TABEL.....	57
SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	57
OŚWIADCZENIE KIERUJĄCEGO ZESPOŁEM WYKONAWCÓW PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO O SPEŁNIENIU WYMAGAŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 74A UST. 2 USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 R. O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (DZ. U. Z 2022 R. POZ. 1029, Z PÓŹN. ZM.)	58

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1. Zawartość projektu planu i jego główne cele

Zawartość miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określa art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 164, poz. 1587).

Teren przedmiotowego projektu planu (rys. 1) poddawany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko dotyczy zachodniej części obszaru objętego uchwałą Nr IV/61/18 Rady Miasta Białystok z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.). Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Projekt planu obejmuje teren ogrodu działkowego i przyległego odcinka rzeki Białej o powierzchni około 4,58 ha położony pomiędzy ulicami K. Ciołkowskiego i Żubrów, w granicach działek nr ewid. 140/2, 141, 142, fragment działki 252/2 oraz fragmenty ulic K. Ciołkowskiego i Żubrów.

Przystąpienie do opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zasadne było m.in. ze względu na konieczność:

- określenia zasad zabudowy i zagospodarowania terenów,
- ochrony terenów przed zabudową i zagospodarowaniem niezgodnym z polityką przestrzenną gminy,
- ochrony i ustalenia zasad kształtowania terenów zieleni wchodzących w skład systemu przyrodniczego miasta,
- zabezpieczenia terenów pod projektowany układ komunikacyjny.

Główne przewidywane rozwiązania planistyczne w obszarze objętym opracowaniem to:

- rozwiązania układu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej,
- tereny zieleni urządzonej związane z doliną rzeki Białej.

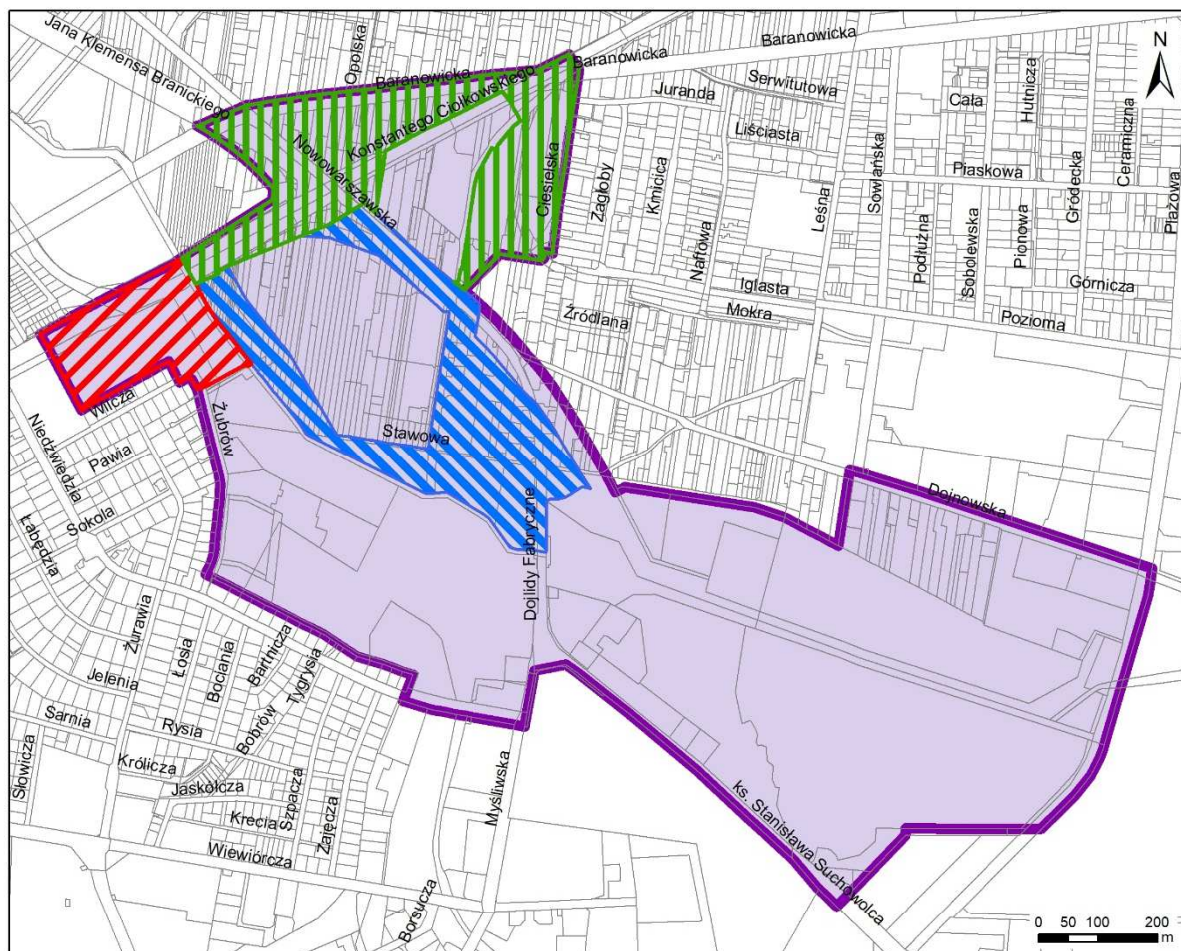
Obszary tworzące system przyrodniczy miasta stanowią wg *Studium* nienaruszalny zasób środowiska przyrodniczego. Zasób ten jest niezbędny dla kształtowania jakości życia mieszkańców Białegostoku, ze względu na zdolność regeneracji powietrza, retencjonowania wody oraz walory krajobrazowe i rekreacyjne. Niezwykle istotne jest zachowanie tych obszarów w celu budowania ich ciągłości i spójności w skali całego miasta. Aby utrzymać aktywność biologiczną i bioróżnorodność na terenach systemu przyrodniczego, w projekcie planu wzięty będzie pod uwagę m.in. zakaz zabudowy na obszarze ściśle związanym z doliną.

Na terenie objętym projektem planu przewiduje się wyłączenie z procesów urbanizacji terenów wchodzących w skład systemu przyrodniczego miasta, tj. doliny rzeki Białej i terenu istniejących ogrodów działkowych.

Zaprojektowany układ dróg umożliwia właściwą obsługę komunikacyjną poszczególnych terenów oraz wiąże się układem ogólnomiejskim. Parametry ulic zostały dostosowane do zakładanych rozwiązań urbanistycznych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B

- Obszar objęty uchwałą Nr IV/61/18 Rady Miasta Białystok z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca
- Obszar objęty uchwałą Nr LI/740/22 Rady Miasta Białystok z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap I
- Obszar objęty uchwałą Nr LXIII/900/22 Rady Miasta Białystok z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II A
- Obszar objęty projektem planu (etap II B), poddawany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko
- Działki

Rysunek 1 Zakres obejmujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B

Przeznaczenie funkcji terenu w omawianym projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- teren o symbolu **1ZP,WS** przeznaczają się pod **zieleń urządzonej oraz wody powierzchniowe śródlądowe**,
- teren o symbolu **2ZD** przeznaczają się pod **ogrody działkowe**,
- tereny o symbolach **1KD-GP** (ul. Konstantego Ciołkowskiego) i **2KD-D** (ul. Żubrów) przeznaczają się pod **drogi publiczne** wraz z infrastrukturą techniczną oraz zielenią urządzonej.

Na terenie objętym projektem planu zakazuje się lokalizacji:

- obiektów budowlanych, których wysokość przekracza rzędną 196 m n.p.m.,
- przeszkód lotniczych.

Istnieje możliwość realizacji inwestycji gminnych zawartych w omawianym projekcie planu miejscowego ze środków własnych Gminy Białystok z wykorzystaniem funduszy UE oraz środków zewnętrznych, jednak trudne jest to do dokładniejszego sprecyzowania na obecnym etapie procedury planistycznej.

1.2. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B powiązany jest z następującymi dokumentami:

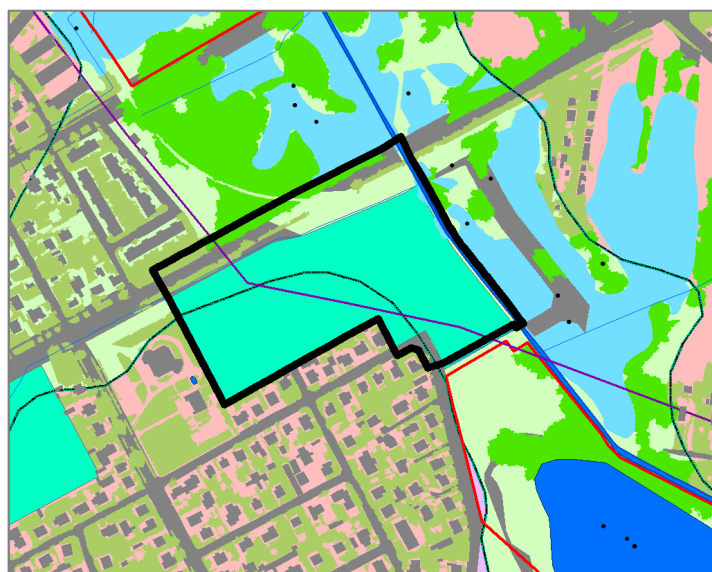
1.2.1. Ekofizjografia Białegostoku

Wnioski wynikające z uwarunkowań ekofizjograficznych dotyczące omawianego obszaru:

- Potrzebna jest adaptacja i przystosowanie na potrzeby rekreacyjne znajdujących się na terenie miasta obiektów przyrodniczych. Za pomocą zieleni należy uzyskać powiązania między kompozycjami osiedli z otaczającym je krajobrazem.
- Naturalne i półnaturalne ekosystemy w dolinach rzecznych podlegają ciągłej, przyspieszonej degradacji w związku ze wzmożoną presją urbanistyczną. Tereny te należy wykorzystywać na cele rekreacyjne.
- Należy unikać tworzenia nowych stref konfliktowych w obrębie ciągów ekologicznych, nadając priorytet funkcjom ochronnym tych obszarów. Istniejące strefy konfliktowe można osłabiać przez wprowadzanie odpowiednich osłon i barier zieleni ochronnej.
- Mapa przydatności terenu do funkcji użytkowych w *Ekofizjografii Białegostoku* (rys. 2) przedstawia zagospodarowanie tego obszaru następująco:
 - fragmenty dolin rzecznych - preferuje się do urządzenia zieleni miejskiej, maksymalny zasięg terenów budowlanych,
 - ogrody działkowe,
 - zieleń komunikacyjna, osiedlowa i ochronna,
 - ciągi komunikacyjne.
- Zachowanie, odbudowa i powiększanie udziału terenów, na których możliwa jest infiltracja, retencja wód opadowych (tereny zieleni miejskiej), a także ochrona przed zabudową zachowanych jeszcze w dobrym stanie fragmentów doliny Białej i jej dopływów jest najtańszym, prawie bezinwestycyjnym sposobem na poprawę stanu gospodarki wodno – ściekowej w Białymstoku. Ochrona terenów czynnych biologicznie jest równoznaczna z zachowaniem powierzchni o zdolnościach retencyjnych i opóźniających spływ wód opadowych oraz roztopowych.

W *Ekofizjografii Białegostoku* (2011, 2012) określono za południo-wschodnią granicą opracowania - zasięg użytku ekologicznego faunistycznego w rejonie zbiornika technologicznego zakładu „Biaform” wraz z fragmentem przylegających łąk. Stan faktyczny wskazuje na postępującą zabudowę pod osiedle wielorodzinne (na podstawie sukcesywnie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy) na terenie zlikwidowanego zbiornika wodnego. W związku z powyższym możliwość ustanowienia użytku ekologicznego w tym rejonie jest

bezzasadna, analizowany teren utracił właściwości, które wcześniej predysponowały go do ochrony siedliska gatunków zwierząt wodnych.

Obszary z dominującą funkcją ochroną konserwatorskiej

 Projektowane formy ochrony przyrody

Obszary kształtowania systemu przyrodniczego miasta na bazie naturalnych walorów przyrodniczych środowiska

 Drobnopowierzchniowe tereny leśne oraz tereny z zaawansowaną sukcesją leśną, dla których proponuje się aktualny sposób użytkowania lub ich wykorzystanie w charakterze urządzonej zieleni wysokiej

 Tereny zalewowe i podmokłe dolin rzecznych z naturalnymi ekosystemami do wykorzystania w ochronie konserwatorskiej i w charakterze zieleni urządzonej

 Granica systemu korytarzy ekologicznych - maksymalny zasięg terenów budowlanych

Tereny urządzonej zieleni miejskiej

 Parki spacerowo-wypoczynkowe, skwery, ogrody działkowe, cmentarze

Tereny kształtowania funkcji uzupełniających system przyrodniczy

 Fragmenty dolin rzecznych - preferowane do urządzenia zieleni miejskiej i terenowych obiektów sportowo-rekreacyjnych

 Zielen osiedlowa, komunikacyjna i ochronna

Potencjalne tereny inwestycyjne

 Tereny o średnio korzystnych warunkach fizjograficznych do zabudowy

 Tereny o niekorzystnych warunkach fizjograficznych do zabudowy

Obszary zabudowane

 Zabudowa i ciągi komunikacyjne

Obszary potencjalnych konfliktów i zagrożeń

 Linia energetyczne o napięciu 110 i 220 kV

 Miejsca występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt

Rysunek 2 Przydatność terenu do funkcji użytkowych

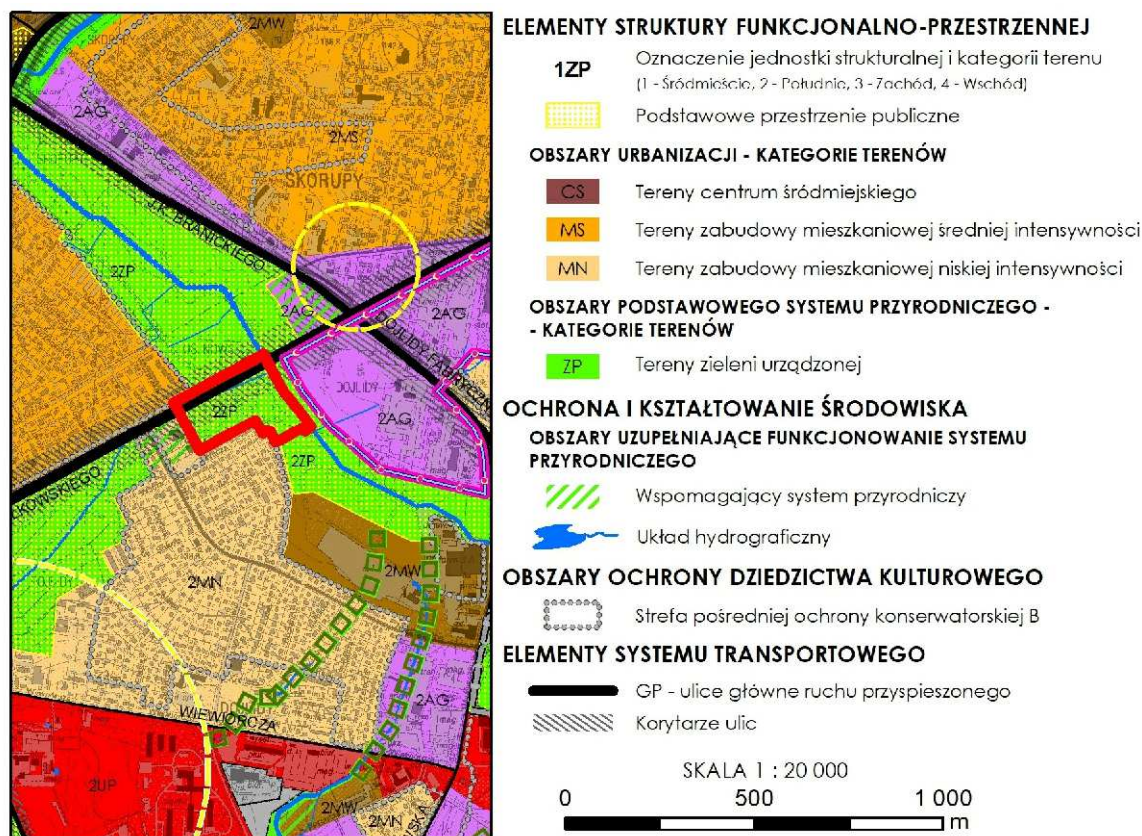
źródło: *Ekofizjografia Białegostoku (Kwiatkowski i Gajko 2012)*

1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku

Ustalenia *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku* są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych.

Zgodnie ze *Studium* większość omawianego terenu znajduje się w obrębie obszaru podstawowego systemu przyrodniczego o kategorii 2ZP – tereny zieleni urządzonej. Jest to też zarówno teren podstawowej przestrzeni publicznej. Wzdłuż ul. K. Ciołkowskiego określono korytarz ulicy. Fragment ulicy Żubrów zakwalifikowano do obszaru urbanizacji o kategorii 2MN – tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności.

Funkcje podstawowe na terenach zieleni urządzonej ZP to ogólnodostępne tereny zieleni (w tym m.in. parki, parki leśne, ogrody osiedlowe, botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe), rodzinne ogrody działkowe, wody powierzchniowe, zieleń towarzysząca zabudowie (ogrody przydomowe, zieleńce, zieleń rekreacyjna, place zabaw).

Rysunek 3 Wyrys ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku*

Wybrane kierunki kształtowania zagospodarowania terenów zieleni urządzonej ZP odnoszące się do zasięgu i otoczenia obszaru objętego projektem mpzp:

- kształtowanie zagospodarowania w kierunku ochrony, utrzymania i tworzenia ciągłości przestrzennej terenów zieleni urządzonej, tworzących system przyrodniczy miasta,
- kształtowanie przestrzeni publicznych w formie ogólnodostępnej zieleni urządzonej o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i estetycznych,

- kształtowanie obiektów i urządzeń sportu i rekreacji oraz obiektów małej architektury (w tym np. place zabaw, boiska itp.),
- możliwość zachowania, modernizacji istniejących obiektów budowlanych o innych funkcjach,
- kształtowanie powiązań ciągów pieszych i rowerowych.

Podstawowy system przyrodniczy tworzą obszary o najwyższych walorach przyrodniczych, mające znaczenie dla funkcjonowania całego miasta lub regionu, pełniące nadrzędne funkcje przyrodnicze (głównie klimatyczną, hydrologiczną i biologiczną) oraz podporządkowane im funkcje pozaprzyrodnicze (estetyczną, rekreacyjno-wypoczynkową). Obszary tworzące podstawowy system przyrodniczy są rekomendowane do wyłączenia spod zabudowy. Należy je traktować jako nienaruszalny zasób środowiska przyrodniczego Białegostoku. Są to tereny, które nie powinny zmienić swojego charakteru i przeznaczenia w długiej perspektywie czasowej. Obszary te, charakteryzujące się najwyższą bioróżnorodnością, są niezbędne dla kształtowania jakości życia mieszkańców Białegostoku, ze względu na zdolność retencjonowania wody, kształtowanie lokalnego klimatu i regenerację powietrza oraz walory krajobrazowe, rekreacyjne i dydaktyczne.

Na obszarach tworzących podstawowy system przyrodniczy miasta należy dążyć między innymi do:

- 1) zakazu zabudowy (z wyjątkiem dopuszczeń określonych w Rozdziale 2 w *Kierunkach Studium ...*);
- 2) zakazu realizacji urządzeń i instalacji należących do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (w rozumieniu przepisów związanych z ochroną środowiska), z wyjątkiem przedsięwzięć celu publicznego, w tym służących poprawie stanu środowiska lub obsługi mieszkańców, pod warunkiem zastosowania rozwiązań najkorzystniejszych z punktu widzenia ochrony środowiska;
- 3) zakazu dokonywania trwałych zmian stosunków wodnych, szczególnie robót powodujących trwałe obniżenie poziomu wód podziemnych lub ograniczenie zasilania poziomów wodonośnych, cieków i zbiorników wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona środowiska przyrodniczego, zrównoważona gospodarka wodna i cele publiczne;
- 4) zakazu wydobywania kopalin dla celów gospodarczych;
- 5) zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających naturalne formy rzeźby terenu i obniżających walory krajobrazowe, z wyjątkiem niezbędnych prac związanych z:
 - a) zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, przeciw podtopieniom,
 - b) utrzymaniem i budową, odbudową i modernizacją urządzeń wodnych,
 - c) budową inwestycji celu publicznego oraz udostępnianiem terenów rekreacyjnowypoczynkowych;
- 6) zakazu zasypywania, osuszania i niszczenia terenów podmokłych, zabagnionych i naturalnych obniżen terenowych (z wyłączeniem inwestycji celu publicznego);
- 7) ochrony dolin rzecznych, pełniących przede wszystkim funkcje retencyjne, przed zabudową i zainwestowaniem innym niż tereny zieleni;
- 8) kształtowania ciągłości funkcjonalno-przestrzennej terenów zieleni za pomocą ścieżek rowerowych i ciągów spacerowych;
- 9) rekreacyjno-wypoczynkowego udostępniania lasów i terenów dolin rzecznych.

Przewidywane rozwiązania planistyczne nie będą naruszać ustaleń *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku*.

1.2.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Teren objęty projektem mpzp części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B sąsiaduje z:

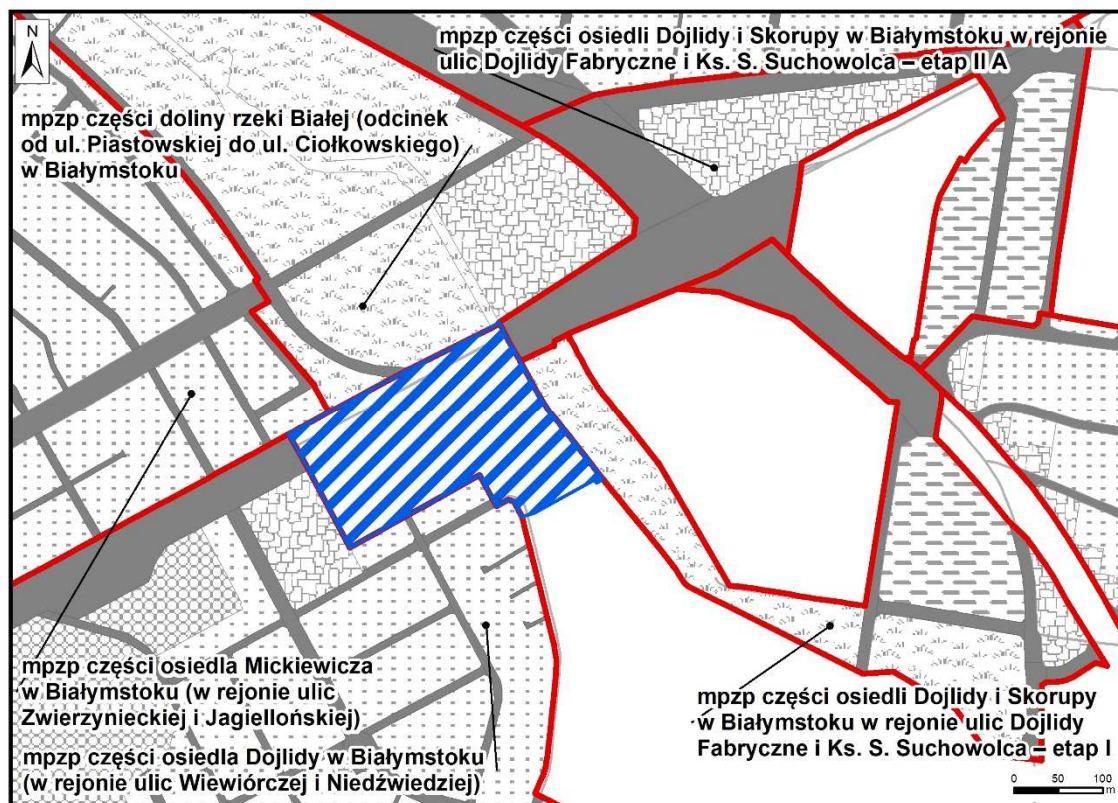
- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap I – uchwała Nr LI/740/22 Rady Miasta Białystok z dnia 28 marca 2022 r., a dokładniej z terenem przeznaczonym pod zieleń urządzoną i wody powierzchniowe śródlądowe o symbolu 1.1ZP,WS, stanowiącym obszar wspomagający utrzymanie walorów przyrodniczych oraz powiązań ekologicznych poza obszarem planu oraz pełniący funkcję hydrologiczną, biologiczną oraz rekreacyjną,
- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II A – uchwała Nr LXIII/900/22 Rady Miasta Białystok z dnia 20 grudnia 2022 r., a dokładniej z terenem przeznaczonym pod ulicę K. Ciołkowskiego o symbolu 1KD-GP,
- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części osiedla Dojlidy w Białymstoku (w rejonie ulic Wiewiórczej i Niedźwiedziej) – uchwała Nr XXIX/295/12 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 18 czerwca 2012 r., a dokładniej z terenami przeznaczonymi pod: zabudowę usługową z zakresu kultu religijnego (3UOS), zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (10.1MN, 10.2MN, 10.6MN) oraz pod tereny komunikacyjne,
- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części osiedla Mickiewicza w Białymstoku (w rejonie ulic Zwierzynieckiej i Jagiellońskiej) – uchwała Nr XXV/378/16 Rady Miasta Białystok z dnia 26 września 2016 r. wraz z jego zmianą - uchwała Nr XI/146/19 Rady Miasta Białystok z dnia 20 maja 2019 r., a dokładniej z terenem przeznaczonym pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (9.16MN), za którym w dalszej odległości występują tereny przezn. także pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
- miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części doliny rzeki Białej (odcinek od ul. Piastowskiej do ul. Ciołkowskiego) w Białymstoku – uchwała Nr LXII/766/06 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 23 października 2006 r., a dokładniej z terenami przeznaczonymi pod: zieleń urządzone – parkowa z terenowymi urządzeniami sportu i rekreacji (2ZP,US), koryto i wody rzeki Białej (4WS), zieleń urządzone i pas istniejącej linii energetycznej 110 kV (11ZP,E), komunikację pieszą i rowerową (5K-P,R), lokalizację urządzeń elektroenergetycznych – stacji transformatorowych (13E).

W obszarze objętym omawianym projektem mpzp znajdują się tereny przeznaczone pod zieleń urządzone związaną z funkcjonowaniem rzeki Białej. Niezbędne jest określenie zasad zagospodarowania obszaru doliny rzecznej. Tereny przeznaczone pod tereny zieleni w sąsiadujących obowiązujących planach miejscowych wraz z obszarem przeznaczonym pod ogrody działkowe i tereny zieleni urządzonej w analizowanym projekcie planu przedstawiają obszary z prawidłowo prowadzoną polityką miasta odnośnie zagospodarowania terenów nadrzecznych zgodnie z ich predyspozycją. Uchronienie bulwarów nadrzecznych przed zabudową i utwardzeniem będzie prowadziło do utrzymania walorów przyrodniczych oraz powiązań ekologicznych poza obszarami pojedynczych terenów objętych planami miejscowymi oraz pełnienia funkcji hydrologicznej, biologicznej oraz rekreacyjnej na całej długości rzeki Białej. Obszary te stanowią lokalny korytarz ekologiczny zagospodarowany zgodnie ze wskazaniem ekofizjograficznymi, wyłączony jednocześnie spod zabudowy.

Ustalenia omawianego projektu planu miejscowego nie będą kolidowały z planowanym oraz zrealizowanym sąsiedztwem w obowiązujących planach miejscowych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku
w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B

	Teren opracowania		Tereny przeznaczone pod zieleni urządzonej oraz wody powierzchniowe śródlądowe
	Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego		Tereny przeznaczone pod ogrody działkowe
	Tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną (z usługami)		Tereny przeznaczone pod zabudowę produkcyjną i produkcyjno-usługową
	Tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (z usługami)		Tereny przeznaczone pod komunikację oraz infrastrukturę techniczną
	Tereny przeznaczone pod zabudowę usługową		Istniejące jezdnie

Rysunek 4 Obszar objęty projektem planu miejscowego na tle obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Białymstoku

1.2.4. Koncepcja uregulowania przepływu wód w rzece Białej. Ekspertyza hydrotechniczna na odcinku od ul. Plażowej do granic miasta Białegostoku w rejonie oczyszczalni ścieków

W *Ekspertyzie* wskazano obszary wzdłuż rzeki Białej na terenie miasta Białegostoku zagrożone występowaniem wód powodziowych, a także przyczyny pojawiania się zalewów. Na podstawie jej wyników opracowano koncepcję techniczną ukazującą możliwości i sposoby zabezpieczenia przed powodzią oraz określenie zakresu niezbędnych inwestycji powodziowych zabezpieczających tereny w dolinie rzeki Białej przed zalewem wodami o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia.

Koryto rzeki (na odcinku od ul. K. Ciołkowskiego do ul. Dojlidy Fabryczne) jest uregulowane i prostoliniowe, a jego zagłębienie (względem powierzchni tarasu zalewowego) jest niewielkie z tym, że brzegi wyznaczają ogroblowania powstałe z odkładu urobku po konserwacji (odmulaniu).

Strefę zagrożenia powodziowego (rys. 5) w rejonie nieobwałowanej rzeki Białej określono dla przepływu maksymalnego o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=2\%$, czyli tzw. wody 50-letniej.

Prognozowany zalew obejmuje głównie niezabudowany teren doliny na prawym brzegu (poza obszarem ujętym w projekcie mpzp). Na lewym brzegu zalew obejmuje fragment ogródków działkowych przy ul. K. Ciołkowskiego. Analiza hydrauliczna koryta rzeki w przekrojach obliczeniowych nie wykazała zalewów w lewobrzeżnej części doliny. Zalew ograniczają niewielkie groble powstałe z odkładu po konserwacji (odmulaniu). Jednakże analiza z wykorzystaniem Numerycznego Modelu Terenu wykazała możliwość wystąpienia zalewów poprzez lokalne zaniżenia czy też ujściowe odcinki rowów odwadniających.

Przyszłe zagospodarowanie terenu określone w analizowanym projekcie planu nie będzie kolidowało z wyznaczoną strefą zagrożenia powodziowego w omawianym dokumencie. Teren będzie utrzymany w dalszej perspektywie pod kompleks ogrodów działkowych oraz wody powierzchniowe śródlądowe.

Rysunek 5 Zalew doliny od ul. Ciołkowskiego (km 20+462) do ul. Dojlidy Fabryczne (km 21+724)
źródło: Opracowano na podst. Koncepcji uregulowania przepływu wód w rzece Białej. Ekspertyza hydrotechniczna na odcinku od ul. Plażowej do granic miasta Białegostoku w rejonie oczyszczalni ścieków (2017)

1.2.5. Studium hydrograficzne doliny rzeki Białej z wytycznymi do zagospodarowania rekreacyjnowypoczynkowego i elementami małej retencji oraz prace hydrologiczne niezbędne do sporządzenia dokumentacji hydrologicznej

Według tytułowego opracowania: „W chwili obecnej możliwości Białej jako odbiornika wód deszczowych zostały praktycznie wyczerpane, o czym świadczą występujące podtopienia, zwłaszcza w okresie opadów nawałnych”.

Istotą polityki wodnej miasta powinno być usuwanie przyczyn problemów, w szczególności nadmiernej koncentracji odpływu po opadach nawałnych ze względu na

zwiększającą się powierzchnię terenów nieprzepuszczalnych. Działania powinny być prowadzone na całym obszarze zlewni rzeki Białej i obejmować następujące grupy:

- ograniczanie spływu powierzchniowego,
- zwiększanie czasu retencji wód opadowych,
- poprawa jakości odprowadzanych z kanalizacji do rzeki wód opadowych poprzez podczyszczanie za pomocą separatorów i osadników instalowanych na wylotach,
- zapewnianie utrzymania przepustowości Białej jako odbiornika wód deszczowych,
- działania prowadzące do zwiększania potencjału ekologicznego rzeki Białej (zmienność geometrii koryta, kształtowanie roślinności, udrożnienie dla migracji organizmów).

W celu realizacji wskazanej w *Studium hydrograficznym* polityki wodnej podjęto następujące działania:

- utrzymano przepustowość koryta rzeki Białej,
- ograniczono urbanizację doliny Białej dostosowując do ustaleń *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku*,
- przeznaczono znaczną część terenu pod funkcje zieleni – jako obszary infiltrowania wód deszczowych,
- ustalono w projekcie mpzp kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności itp.

Teren objęty projektem mpzp to głównie obszar ogrodu działkowego z roślinnością synantropijną i ruderalną o niskiej wartości.

Główną ideą kształtowania krajobrazu doliny rzeki Białej wg opracowania powinno być stworzenie parku linearnego z ciągiem pieszo-rowerowym przebiegającego przez wszystkie odcinki doliny. Ciąg pieszo-rowerowy powinien umożliwiać przemieszczanie się wzdłuż rzeki od stawów w Dojlidach poprzez miasto do odcinka ujściowego Białej i doliny Supraśli, a przede wszystkim powinien bezpiecznie wyprowadzać użytkowników z centrum miasta do terenów otwartych o charakterze przyrodniczym lub rekreacyjnym.

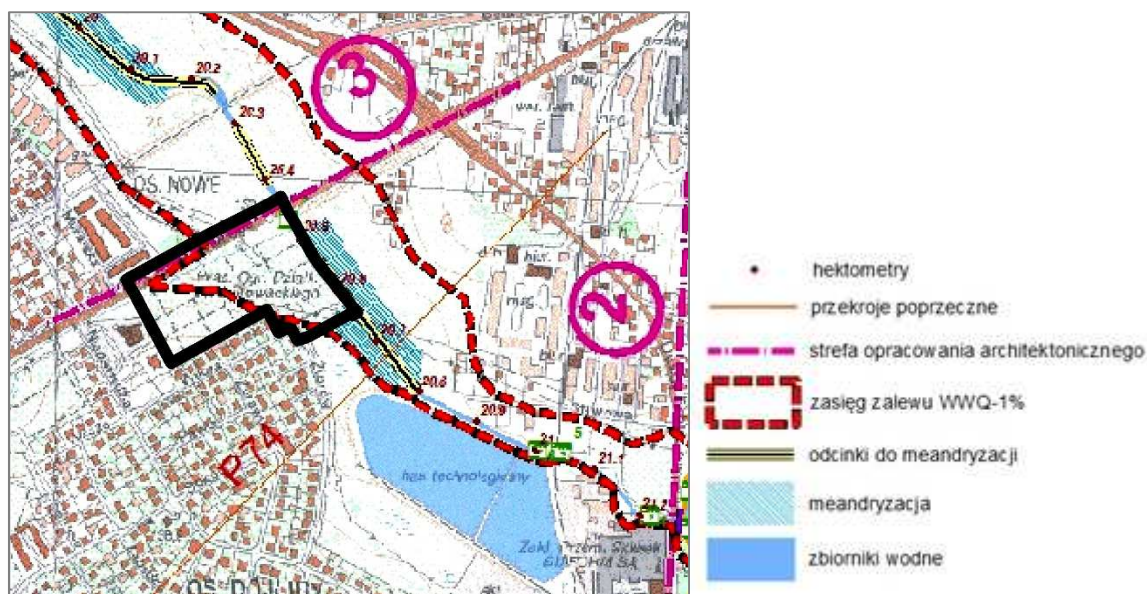
Proponowaną główną funkcją dla odcinka doliny Białej ujętej w projekcie planu jest funkcja estetyczna, a towarzysząca – funkcja tranzytowa/rekreacyjna (ekstensywna). Ograniczeniem ich realizacji jest możliwość występowania zalewów oraz całkowity brak miejsca przy rzece od strony południowej – ogrodzenie ogródków działkowych w strefie korytowej.

Realizacja funkcji estetycznej powinna polegać na kształtowaniu ładu przestrzennego w dolinie i na jej obrzeżach oraz atrakcyjnego wizualnie otoczenia rzeki.

Realizacja funkcji rekreacyjnej będzie wymagała wyposażenia doliny w infrastrukturę rekreacyjną i celowego/aktywnego kształtowania terenów zieleni. Należy też tworzyć pieszo-rowerowe powiązania komunikacyjne między centrum miasta a doliną.

Obecnie odcinek 2 w *Studium hydrograficznym (...)*, do którego należy omawiana część przebiegu Białej (rys. 6) zawarta w omawianym projekcie mpzp, posiada średnie walory środowiska w strefie tarasów i zboczy, w strefie brzegowej i korytowej, a niskie - w strefie przykorytowej.

W opracowaniu wskazane jest zwiększenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych całej doliny, w tym także omawianego odcinka, szczególnie należy skoncentrować się na strefie koryta i brzegowej. Powinny one polegać m.in. na zwiększeniu liczby specyficznych mikrosiedlisk korytowych (przez co zostaną stworzone warunki do bytowania bogatszej i bardziej zróżnicowanej fauny bezkręgowej oraz kręgowej).

Rysunek 6 Wskazania do zagospodarowania koryta i doliny Białej z naniesioną granicą opracowania

źródło: Opracowanie własne na podst. Studium hydrograficznego doliny rzeki Białej z wytycznymi do zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego i elementami małej retencji ... (2009)

Tereny przeznaczone pod ogrody działkowe, zieleni urządzoną oraz wody powierzchniowe śródlądowe stanowią (poprzez ustalenia względem ich zagospodarowania) strefę zabezpieczającą przed zagrożeniem powodziowym od rzeki Białej dla wystąpienia wody 100-letniej.

1.2.6. Plan Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030

Celem nadrzędnym *Planu adaptacji miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030* (MPA) jest podniesienie potencjału adaptacyjnego miasta Białystok zapewniającego wdrażanie zrównoważonego rozwoju i osiągnięcie wysokiej jakości życia. Cele strategiczne *Planu adaptacji* powiązane z analizowanym projektem planu to:

- Adaptacja do zagrożeń termicznych,
- Adaptacja do zagrożeń związanych z opadem i powodziami/podtopieniami,
- Uwzględnienie zmian klimatu w planowaniu przestrzennym.

Największymi zagrożeniami klimatycznymi dla Miasta Białystok są wzrostowe trendy zarówno opadów (sumy i ich intensywności powodujące wezbrania i nagłe powodzie lokalne typu flash flood), upałów (w tym temperatur maksymalnych i liczby fal upałów) jak i susz (w szczególności długość okresów bezopadowych). Pomimo tendencji spadkowej nie należy również lekceważyć przymrozków, które mogą powodować istotne skutki wiosną w okresie kwitnienia roślin oraz oblodzenia groźne o każdej porze roku. Zjawiska te mogą stanowić poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania miasta oraz zdrowia i życia jego mieszkańców.

Jednym ze sposobów przeciwdziałania skutkom zmian klimatu jest odpowiednie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, w tym terenów zieleni, które regulują klimat lokalny, retencjonują wodę łagodząc zarówno skutki suszy jak i powodzi. Odpowiednia, z punktu widzenia adaptacji do zmian klimatu, struktura przestrzenna to wyższy komfort życia mieszkańców, wzrost poziomu bezpieczeństwa oraz mniejsze straty materialne związane z występowaniem ekstremalnych zjawisk klimatycznych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku
w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B

Cel MPA jest zgodny z głównym celem *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)*, czyli zapewnieniem zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Wynikiem działań dotyczących polityki przestrzennej uwzględniającej konsekwencje zmian klimatycznych dla miast powinna być m.in. adaptacja instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, mała retencja miejska oraz zwiększenie obszarów terenów zieleni i wodnych w mieście, wymiana szczelnych powierzchni gruntu na przepuszczalne.

- 1 - działania niewymagane
- 2 - działania niewymagane, wskazane monitorowanie
- 3 - planowanie działań w dłuższej perspektywie (2050)
- 4 - wymagane działania w krótkiej perspektywie (2030)
- 5 - działania pilne

Rysunek 7 Przestrzenny rozkład ryzyka związanego z zagrożeniami klimatycznymi w sektorze Gospodarka przestrzenna

Źródło: Opracowanie na podst. Planu adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do 2030 roku (2019 r.)

Przeprowadzona analiza w MPA (2019 r.) ukazuje, że na analizowanym obszarze nie są wymagane działania w stosunku do zagrożeń klimatycznych w sektorze gospodarki przestrzennej (rys. 7) w odniesieniu do powodzi, opadów, upału i odpowiedniej cyrkulacji (dot. zanieczyszczenia powietrza, przewietrzania). Teren objęty opracowaniem pod względem kontrastu z sąsiedztwem (terenem zabudowanym) i uszczelnionym wpływa korzystnie.

W celu poprawy cyrkulacji powietrza na terenie miasta istotne są powierzchnie kontrastowe termicznie, dynamizujące wymianę konwekcyjną powietrza, jak np. skwery, zbiorniki małej retencji. Takie oddziaływanie generuje zespół ogrodu działkowego w obszarze ujętym w opracowaniu. Jest ono o charakterze lokalnym. Natomiast ujęty fragment doliny rzecznej w większej skali (wraz z całą niezabudowaną morfologiczną doliną rzeczna) pełni rolę usprawniającą wymianę powietrza. Obszar doliny to powierzchnia niekorzystnych zjawisk biotopoklimatycznych, m.in. nadmiernej wilgotności powietrza, występowania zjawisk inwersyjnych, spływów zimnych mas powietrza, zmrozowisk. Teren niezabudowany z roślinnością naturalną i półnaturalną wpływa korzystnie na warunki aerosanitarnie na obszarach przyległych. Dolina stanowi korytarz wentylacyjny między terenami zabudowanymi, ma wpływ na termikę otoczenia, w tym na obszar poza terenem analizowanym.

1.2.7. Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022

Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczania ich ilości oraz negatywnego oddziaływania na środowisko koncentrować się powinny głównie na działaniach edukacyjnych i informacyjnych.

W obowiązującym *Planie Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022* wskazano do osiągnięcia do 2028 r. m.in. następujące cele główne w stosunku do gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji:

- 1) Zmniejszenie ilości powstających odpadów (ograniczenie marnotrawienia żywności, wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia).
- 2) Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).
- 3) Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
- 4) Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
- 5) Zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie.
- 6) Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych.
- 7) Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia.
- 8) Likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.

Jednym z celów szczegółowych jest objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Zapisy projektu planu nie wpływają negatywnie na dążenie do osiągnięcia ww. celów *Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022*.

1.2.8. Program ochrony środowiska dla miasta Białystok na lata 2021–2024 z perspektywą na lata 2025-2028

Program ochrony środowiska dla miasta Białystok na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 jest dokumentem planowania strategicznego, zawierającym cele i kierunki polityki w zakresie ochrony środowiska, prowadzonej przez miasto Białystok i określającym wynikające z nich działania.

Nadrzędnym celem polityki ochrony środowiska na lata 2021 – 2024 jest dążenie do: „Zrównoważonego i trwałego rozwoju miasta Białystok, w którym środowisko przyrodnicze i jego ochrona mają znaczący wpływ na przyszły charakter tego obszaru i równocześnie wspierają jego rozwój gospodarczy i społeczny poprzez poprawę jego stanu, ładu przestrzennego i rozwój infrastruktury ochrony środowiska”. Cele i kierunki interwencji stanowią zestaw pożądaných (wskazywanych) kierunków do realizacji lub zaniechania, mających w efekcie poprawić stan jakości środowiska, zachować lub ochronić wartościowe komponenty środowiska i dać narzędzie do racjonalnego korzystania ze środowiska.

Tabela 1 Cele Programu ochrony środowiska dla miasta Białystok powiązane z projektem planu

Obszar interwencji	Cel strategiczny w latach 2021-2024 Kierunek interwencji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Osiągnięcie dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców – dążenie do osiągnięcia dopuszczalnych i docelowych poziomów zanieczyszczeń powietrza - Rozbudowa systemu dróg dla rowerów i innej infrastruktury rowerowej, (...); - Planowanie przestrzenne służące poprawie jakości powietrza;
Zagrożenia hałasem	Ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem hałasu - Ograniczenie oddziaływania hałasu komunikacyjnego i kolejowego; Osiągnięcie dobrego stanu klimatu akustycznego, bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu - Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia ochrony środowiska przed hałasem;
Pola elektromagnetyczne	Ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych - Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia pól elektromagnetycznych;
Gospodarowanie wodami	Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania, ochrona przed powodzią, suszą i deficytem wody - Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
Gospodarka wodno-ściekowa	Zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki wodno-ściekowej - Rozwój i modernizacja zbiorowego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych; - Zwiększenie retencji wodnej i gruntowej w celu ochrony terenów zabudowanych przed podtopieniami;
Gleby	Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi - Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi; - Zapobieganie degradacji gleb;
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Zapewnienie zrównoważonego systemu gospodarki odpadami - Doskonalenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami w szczególności systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych z obszaru miasta; - Poprawa jakości środowiska;
Zasoby przyrodnicze	Zapewnienie właściwej struktury i jakości terenów zieleni - Otoczenie opieką cennych i zagrożonych elementów fauny; - Ochrona istniejących terenów zieleni wraz z utrzymaniem ich w należytym stanie; - Zwiększenie bioróżnorodności i walorów przyrodniczych w parkach i na skwerach;
Zagrożenia poważnymi awariami	Doskonalenie systemu ochrony mieszkańców i środowiska przed skutkami poważnych awarii - Bezpieczny transport materiałów niebezpiecznych;
Edukacja ekologiczna	Podniesienie stanu świadomości ekologicznej mieszkańców. Kształtowanie postaw proekologicznych - Udostępnianie informacji o środowisku zgodnie z ustawą dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

1.2.9. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego

Celem strategicznym polityki przestrzennej zagospodarowania województwa podlaskiego jest: „Zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni województwa podlaskiego, sprzyjające rozwojowi społeczno-gospodarczemu, spójności społecznej i terytorialnej, konkurencyjności oraz wykorzystaniu potencjału przyrodniczego, kulturowego i położenia przygranicznego”.

Zapewnienie realizacji celu strategicznego wymaga skupienia działań podmiotów publicznych na wybranych elementach zagospodarowania i wyodrębnionych terytoriach poprzez cele cząstkowe, do których należą:

- Cel 1. Zwiększenie konkurencyjności miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków – wojewódzkiego Białegostoku, subregionalnych Łomży i Suwałk oraz powiatowych w zakresie jakości: infrastruktury funkcji ponadlokalnych publicznych, potencjału gospodarczego, powiązań funkcjonalnych zewnętrznych i struktur przestrzennych zagospodarowania,
- Cel 2. Wzmocnienie spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich z wykorzystaniem ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego,
- Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej zewnętrznej i wewnętrznej województwa podlaskiego, poprzez rozwój infrastruktury transportowej, ze zmniejszeniem kosztów środowiskowych, oraz telekomunikacyjnej i teleinformatycznej,
- Cel 4. Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej, walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych oraz racjonalne użytkowanie ich zasobów,
- Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego, naturalne i awariami przemysłowymi oraz zdolności obronnych i ochronnych.

Zasady ogólne polityki przestrzennej województwa podlaskiego mają charakter stały i dotyczą wszelkich form działalności w przestrzeni:

- 1) Ustrojowa zasada zrównoważonego rozwoju, wynikają z niej następujące zasady planowania publicznego:
 - zasada racjonalności ekonomicznej,
 - zasada preferencji regeneracji,
 - zasada przezorności ekologicznej,
 - zasada kompensacji ekologicznej,
- 2) Funkcjonowanie zintegrowanego systemu rozwoju zapewniają:
 - zasada hierarchiczności celów,
 - zasada dynamicznego strefowania,
 - zasada partycypacji społecznej,
 - zasada harmonijnego wpisania dziedzictwa kulturowego w struktury przestrzenne,
 - zasada odchodzenia od monofunkcyjności przeznaczenia terenu,
 - zasada poprawy funkcjonowania struktur i układów przestrzennych,
 - zasada tworzenia rezerw terenowych.

1.2.10. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

Celem *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych* przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. *KPOŚK* została opracowana zgodnie z art. 5 ust. 2 dyrektywy 91/271/EWG, który zobowiązuje do stosowania podwyższonego usuwania biogenów na wszystkich oczyszczalniach ścieków w aglomeracjach powyżej 10 000 RLM.

Białystok został uznany za aglomerację priorytetową dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego. Aglomeracja (wg Prawa wodnego) oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych.

Część obszaru aglomeracji nie obsługiwana systemem kanalizacyjnym powinna mieć wg *KPOŚK* zapewnione odprowadzenie i oczyszczanie ścieków przy wykorzystaniu systemów indywidualnych na odpowiednim poziomie ochrony środowiska.

Kolejne aktualizacje *KPOŚK* (w 2005 r., 2010 r., 2011 r., 2016 r., 2017 r. i 2022 r.) dotyczyły głównie weryfikacji wykazu aglomeracji oraz planowanych inwestycji w zakresie ich wyposażenia w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków.

Wnioski z *Prognozy oddziaływania na środowisko* wskazują, że realizacja celów *KPOŚK* jest przyjazna środowisku ze względu na zamierzenia i bezpośrednią realizację wymagań ochrony środowiska, poprzez np. zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych (m.in. rozbudowa sieci kanalizacyjnej) i poprawę warunków sanitarnych ludności.

W projekcie analizowanego planu miejscowego ustalono ogólnomiejską sieć kanalizacji sanitarnej jako podstawowy system odprowadzenia ścieków komunalnych.

Jednak należy zauważyć że działka ROD może być zaopatrzona w zbiornik na nieczystości ciekłe, czyli szamba, przy spełnieniu ogólnych warunków przepisów prawa budowlanego. Szczegółowe zasady związane z umiejscowieniem, wykonaniem i użytkowaniem szamba określa Prezydium Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców w drodze uchwały. W świetle przepisów budowa szamba w ogrodzie działkowym musi być zgłoszona zarządowi ogrodu działkowego. Szamba zalicza się do budowl i dlatego rozpoczęcie ich instalacji zależy od wydania stosownej zgody, która jest decyzją administracyjną. Ponadto zarząd ogrodu działkowego sprawuje nadzór nad lokalizacją i budową szamba. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości ma prawo do wstrzymania inwestycji do czasu ich usunięcia. Warunki instalacji szamba na działce są ściśle określone, tak by nie stwarzały zagrożenia, szczególnie dla wód gruntowych.

Dobrym rozwiązaniem może być wybudowanie w ogrodach działkowych lokalnej kanalizacji, podłączonej do dużego szamba zbiorczego lub do kanalizacji miejskiej. Kanalizowanie ogrodów działkowych wskazane jest ze względu na ograniczenie ryzyka zanieczyszczenia wód gruntowych fekaliami ze źle zabezpieczonych szamb. Zagadnienia te istotne są w przypadku ROD im. J. Słowackiego położonego na terenach z wysokim poziomem wód gruntowych, w zasięgu doliny rzecznej oraz sąsiedztwa z rzeką Białą.

1.2.11. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Najważniejszym przesłaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) jest ochrona zasobów wodnych dla przyszłych pokoleń. Wprowadza ona zintegrowaną politykę wodną mającą na celu zapewnienie ludziom dostępu do czystej wody pitnej po rozsądnej cenie, która umożliwi rozwój gospodarczy i społeczny przy równoczesnym poszanowaniu potrzeb środowiska. Głównym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich części wód.

Zgodnie z przepisami RDW planowanie gospodarowania wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy. Plany gospodarowania wodami (PGW) są narzędziem planistycznym, które usprawniają proces osiągania celów środowiskowych. Stanowią one fundament podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. PGW mają wpływ nie tylko na kształtowanie gospodarki wodnej, ale także na inne sektory gospodarki, w tym: przemysł, rolnictwo, leśnictwo, gospodarkę komunalną, transport, rybołówstwo czy turystykę. To dokument, który obejmuje działania zmierzające do spełnienia celów RDW w zakresie osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód, a w szczególności ekosystemów wodnych i od wód zależnych.

Cele środowiskowe dla części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód, wg rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

Omawiany obszar znajduje się w zlewni rzeki Białej, a dokładniej w zlewni Cieku spod Aeroklubu i w przyrzeczu Białej. Rzekę Białą należy postrzegać przez pryzmat Ramowej Dyrektywy Wodnej, która dla wszystkich wód na obszarze Unii Europejskiej wyznaczyła cele środowiskowe. Biała została zakwalifikowana jako silnie zmieniona część wód (SZCW); oznacza to, że charakter JCWP został znacznie zmieniony na skutek fizycznego oddziaływania człowieka. W praktyce oznacza to konieczność dbania o dobre parametry fizyko-chemiczne wód rzeki Białej oraz poprawę jej warunków hydromorfologicznych, tj. kształt koryta lub drożność, które upodobią go do rzeki naturalnej.

Według *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* rzeka Biała jest uważana za potok nizinny piaszczysty (wg typologii JCWP) o kodzie PLRW2000172616899. Celem środowiskowym dla niej jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. W *Planie* tym z 2011 r. zauważono, że jest zagrożone dla rzeki Białej osiągnięcie ww. celów środowiskowych dla JCWP, dlatego też w aktualizacji w 2016 r. ze względu na występującą presję komunalną i niską emisję w zlewni JCWP przedłużono termin osiągnięcia jej dobrego stanu do 2027 r.

Analizowany teren znajduje się w obszarze JCWPd o kodzie PLGW200052, z monitoringu określono dobry stan ilościowy i dobry stan chemiczny (zgodnie z oceną stanu na 2019 r.). Celem środowiskowym dla ww. JCWPd jest dalsze utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego; ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych wg aktualizacji *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* jest niezagrażona.

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B wykonano na podstawie art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.) oraz art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.).

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie do projektu planu został uzgodniony na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku (znak: WPN.411.1.29.2019.AR z dnia 01.04.2019 r.) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Białymstoku (opinia nr 10/NZ/2019 z dnia 20.03.2019 r.).

Zakres terytorialny opracowania obejmuje część terenu objętego granicami określonymi w uchwale Nr IV/61/18 Rady Miasta Białystok z dnia 17 grudnia 2018 r. (rys. 1) i tereny sąsiednie w obszarze, na którym mogłyby skutkować realizacja ustaleń tego planu.

Stan środowiska omawianego terenu i zagrożenia wynikające z realizacji ustaleń projektu planu przedstawiono w formie graficznej (załącznik 1 i załącznik 2) oraz opisowej, zawartej w niniejszym opracowaniu.

Szczególną uwagę zwrócono na wyeliminowanie lub ograniczenie potencjalnych zagrożeń i negatywnego oddziaływania na środowisko (w tym zdrowia ludzi) wprowadzonych ustaleń planistycznych.

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko jest identyfikacja i przewidywanie oddziaływania zamierzeń o implikacjach środowiskowych na zdrowie ludzi oraz na środowisko biogeofizyczne, a co za tym idzie zinterpretowanie i skuteczne przekazanie informacji o tych oddziałyvaniach. Prognoza zawiera możliwie wyczerpujące opisanie środowiska w jego złożoności oraz przewidywania jego zmian spowodowanych oddziaływaniem wprowadzonych doń nowych czynników. W trakcie prognozowania uwzględnia się wszystkie poziomy powiązań między przyczynami i skutkami (w tym wtórnymi) oraz proponuje działania zaradcze i korekcyjne. Zadaniem prognozy jest ocena całościowa i obiektywna przedmiotowego terenu.

Do oceny interakcji między człowiekiem a środowiskiem, w prognozie oddziaływania na środowisko zastosowano głównie metodę analityczno-porównawczą. Do zbadania stanu środowiska wykorzystano materiały archiwalne uzupełnione i zaktualizowane na podstawie bezpośrednich badań terenowych.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Aby kontrolować praktyczne skutki zmian zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym Białegostoku, zarówno z punktu widzenia ich zgodności z ustaleniami zawartymi w projekcie planu, jak i ich potencjalnego wpływu na środowisko przyrodnicze oraz implementacji zaleceń i sugestii zawartych w niniejszej prognozie, niezbędne jest prowadzenie systemu monitorowania planu, czyli sprawdzania postępów z jego realizacji. Monitoring powinien umożliwić korygowanie działań, które nie przynoszą planowanych efektów i rezultatów, reagowanie na zmiany sytuacji w mieście.

Monitoring skutków realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B prowadzony będzie w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym dokonywanej zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przez Prezydenta Miasta uwzględniającej m.in. prowadzone na bieżąco rejestry wydanych pozwoleń na budowę, rejestry

obiektów oddanych do użytku, zestawienia rozbiórki obiektów oraz wydanych zezwoleń na realizację dróg.

Na podstawie artykułu 32 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co najmniej raz w kadencji Prezydent Miasta przekazuje Radzie Gminy wyniki analiz. Zostaną one poszerzone o ocenę skutków realizacji ustaleń wszystkich obowiązujących planów. Jednym z narzędzi, które posłuży do ww. analizy będzie ortofotomapa Białegostoku.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na przyjęte zagospodarowanie terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B oraz mogące powstać zamierzenia inwestycyjne z realizacji jego ustaleń, nie stwierdza się wystąpienia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTU PLANU

5.1. Istniejący stan środowiska w obszarze objętym projektem planu

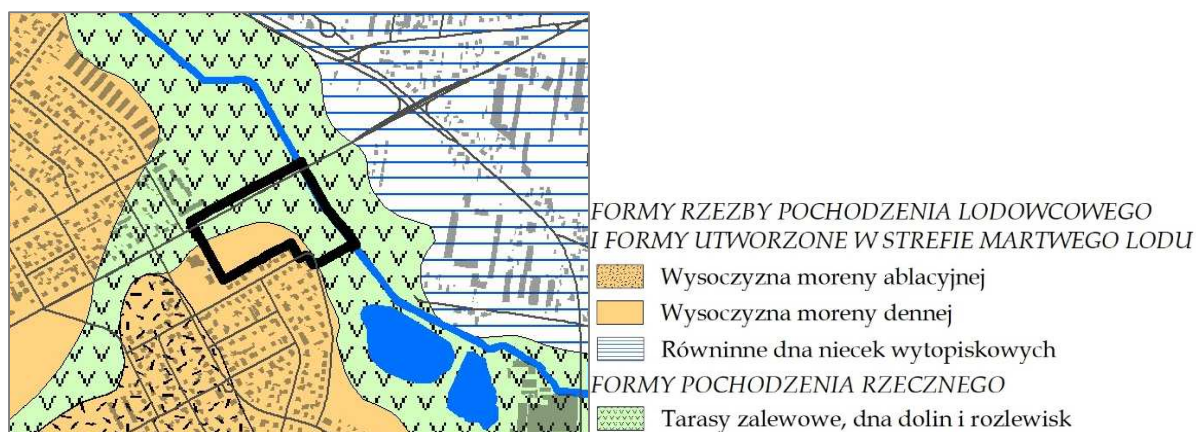
budowa geologiczna, geomorfologia oraz powierzchnia terenu

W szerszym układzie przyrodniczym, teren objęty opracowaniem położony jest na Nizinie Północnopodlaskiej i w całości należy do zachodniej części mezoregionu Wysoczyzny Białostockiej. Budulcem pokrywy glebowej są utwory czwartorzędowe zlodowacenia środkowopolskiego. Rzędne terenu opracowania wahają się od 132,5 m n.p.m. w części zachodniej (przy korycie rzeki Białej) do ok. 135,7 m n.p.m. w części południowo-wschodniej.

Na podst. map opracowanych przez W. Kwiatkowskiego (Geomorfologia i Geologia) w 2004 r. widoczne jest, że znacząca część analizowanego obszaru znajduje się na terenie zalewowym, dnie doliny i rozlewisk złożonym z piasków humusowych i namułów dolin i zagłębień okresowo przepływowych, a teren w rejonie południowo-zachodnim - na wysoczyźnie moreny dennej budowanej przez glinę zwałową.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku
w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B

Rysunek 8 Charakterystyka form geomorfologicznych w obszarze objętym projektem mpzp
źródło: Opracowanie na podst. mapy Geomorfologia (2004 r.)

W *Ekofizjografii Białegostoku* (2011, 2012) na mapie stanowiącej kompilację arkuszy Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski 1 : 50 000, arkuszy Białystok (Kmieciak 2004) i Wasilków (Laskowski 2002) zauważa się, że część zachodnia kompleksu ogrodów działkowych wraz z obszarem przyrzecznym znajdują się na równinie torfowej. Pozostały obszar objęty analizą to w przewadze równina wodnolodowcowa złożona z piasków i żwirów wodnolodowcowych.

Znacząca część analizowanego obszaru charakteryzuje się średnią przepuszczalnością (piaski średnio- i gruboziarniste). Rejon w pobliżu rzeki Białej to w przewadze grunty o zmiennej przepuszczalności ze względu na obecność gruntów organicznych. W wyniku realizacji układu komunikacyjnego profile gleb zostały zniekształcone, dokonano także nasypów ziemi i gruzu. Z tego też względu grunty pod infrastrukturą komunikacyjną mają zróżnicowaną przepuszczalność.

Ogrody działkowe utrzymują żyzność gleby, zapobiegają utracie składników odżywczych, poprawiają rozkład materii.

warunki hydrograficzne i hydrogeologiczne

Wzdłuż wschodniej granicy opracowania przebiega rzeka Biała. Koryto rzeki Białej jest uregulowane i prostoliniowe a jego zagłębienie (względem powierzchni tarasu zalewowego) jest niewielkie. Część niskich brzegów uległa deregulacji, ze względu na ich niewielką wysokość, zagrożenie erozją jest nieduże. Obecnie strefa korytowa jest kształtowana jedynie poprzez okresowe wykaszanie skarp (*Studium hydrograficzne...*, 2009).

Biorąc pod uwagę podział hydrograficzny zlewni topograficznych zauważa się, że omawiany obszar znajduje się w zlewni rzeki Białej, a dokładniej w zlewni Cieku spod Aeroklubu i w przyrzeczu Białej. Spływ wód opadowych w przypowierzchniowych warstwach piaszczystych, na niezagospodarowanych gruntach, odbywa się zgodnie ze spadkiem terenu w kierunku przepływającej rzeki. Z terenów utwardzonych, komunikacyjnych woda odprowadzana jest podczas opadów w sposób sztuczny, tzn. kierowana do studzienek, kolektorów by nie spowodować zakłóceń z korzystania z danej infrastruktury.

Zdjęcie 1a i 1b Koryto rzeki Białej (widok z ul. K. Ciołkowskiego w stronę zakładu „Biaform”, po prawej stronie kompleks ogródków działkowych)
Fot. Elżbieta Drożdżal (1a: 19.09.2022 r.; 1b: 19.03.2019 r.)

Warunki gruntowo-wodne terenu są ściśle związane z budową geologiczną i hydrograficzną. Głębokość występowania pierwszego poziomu wody od powierzchni terenu kształtuje się od 2-4 m p.p.t. w części południowo-zachodniej do 0-1 m p.p.t. w rejonie północnym analizowanego obszaru objętego projektem mpzp. Poziom wód gruntowych może ulegać okresowym wahaniom w zależności od pory roku oraz ilości opadów atmosferycznych.

Dolina rzeczna stanowi obszar nieprzydatny do zabudowy z powodu występowania gruntów mineralno-organicznych i organicznych w obniżeniach terenu, z wysokim poziomem wody gruntowej i możliwością podtopień wodami powierzchniowymi podczas nagłych opadów burzowych.

Obecnie teren objęty projektem mpzp nie jest dostępny do swobodnego przemieszczania się dla ludzi wzdłuż rzeki Białej. Ogranicza tę funkcję bliskie sąsiedztwo ogrodzonego zespołu ROD im. J. Słowackiego (zdj. 1a i 1b).

Rzekę Białą należy postrzegać przez pryzmat Ramowej Dyrektywy Wodnej, która dla wszystkich wód na obszarze Unii Europejskiej wyznaczyła cele środowiskowe. Biała została zakwalifikowana jako silnie zmieniona część wód. W praktyce oznacza to konieczność dbania o dobre parametry fizyko-chemiczne wód rzeki Białej oraz poprawę jej warunków hydromorfologicznych, tj. kształt koryta lub drożność, które upodobniają go do rzeki naturalnej.

Według *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* rzeka Biała jest uważana za potok nizinny piaszczysty (wg typologii JCWP) o kodzie PLRW2000172616899. Celem środowiskowym dla niej jest uzyskanie dobrego potencjału ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego.

Kontrolowany jest stan czystości rzeki Białej w profilu ujściowym w m. Nowe Aleksandrowo (poniżej ujścia ścieków z oczyszczalni komunalnej). Ocena jakości wód rzeki Białej (WIOŚ 2018) w ww. punkcie poboru przedstawia się następująco:

- klasyfikacja potencjału ekologicznego - wody zakwalifikowano do V klasy – potencjał zły (o klasyfikacji zdecydował element biologiczny – makrobezkręgowce bentosowe (indeks MMI) oraz większość parametrów fizykochemicznych,
- klasyfikacja stanu chemicznego – wskazała stan poniżej dobrego ze względu na ponadnormatywną wartość: difenyloterów bromowanych, niklu i jego związków, benzo(a)pirenu, benzo(g,h,i)perylenu i heptachloru,

- stan wód będący wypadkową potencjału ekologicznego i stanu chemicznego JCWP wskazała zły stan wód.

Ogólna ocena stanu wód Białej jest od wielu lat zła, na co ma wpływ wielkość oddziaływania aglomeracji i mały przepływ naturalny wód w stosunku do ilości odprowadzanych, dobrze oczyszczonych ścieków. W ocenie jakości uwidacznia się zły stan ekologiczny rzeki oraz wpływ związków biogennych powodujących eutrofizację wód.

Analizowany teren znajduje się w obszarze JCWPd o kodzie PLGW200052 o dobrym stanie ilościowym i dobrym stanie chemicznym.

Omawiany obszar znajduje się w znacznej odległości od Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 218 – Pradolina rzeki Supraśl.

Teren objęty opracowaniem nie znajduje się w obszarach zagrożonych powodzią od rzeki Supraśl wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego opracowanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w 2015 r.

Poza rzeką Białą sieć sztuczną hydrograficzną stanowi rów otwarty znajdujący się na terenie objętym opracowaniem wzdłuż ul. K. Ciołkowskiego (teren o symbolu 1KD-GP, zdj. 2) oraz rów zbierający wodę deszczową z ul. Żubrów (poza terenem objętym opracowaniem). Planowane jest utrzymanie rowu zbierającego wodę deszczową w formie otwartej na terenie o symbolu 1KD-GP.

Kompleks ogrodów działkowych charakteryzuje się intercepcją. Niezabudowany obszar doliny rzeki Białej posiada zdolności do retencji i odpływu naturalnego. Tereny komunikacyjne charakteryzują się odpływem powierzchniowym.

Zdjęcie 2 Rów otwarty pomiędzy ul. K. Ciołkowskiego a ROD im. Juliusza Słowackiego
Fot. Elżbieta Drożdżal (19.09.2022 r.)

szata roślinna

Omawiany obszar nie charakteryzuje się szczególną różnorodnością florystyczną. Część analizowanego terenu pomiędzy ul. K. Ciołkowskiego, korytem rzeki Białej i ul. Wilczej zajęta jest przez Rodzinny Ogród Działkowy im. J. Słowackiego. Dominują tu uprawy ogrodnicze, krzewy i drzewa owocowe i ozdobne. Przy zagospodarowywaniu działek ogrodniczych, w doborze gatunków należy zwrócić uwagę przede wszystkim na stosowanie gatunków rodzimych i wykluczyć gatunki obce i inwazyjne. Ogród działkowy to miejsce umożliwiające produkcję dóbr konsumpcyjnych poprzez dostarczanie świeżej i zdrowej lokalnej żywności, w tym roślin leczniczych i przyprawowych. Dodatkowo zasadzone odpowiednie rośliny miododajne sprzyjają bytowaniu owadów zapylających.

Należy mieć na uwadze ograniczone wykonywanie zabiegów przy pomocy środków chemicznych do ochrony roślin na terenie ROD, które mogą mieć negatywne skutki dla ludzi, upraw ogrodniczych i zwierząt. Zaleca się w pierwszej kolejności sięgnięcie po produkty naturalne oraz biologiczne. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony na terenie kompleksu ogrodu działkowego może stanowić potencjalne zagrożenie dla środowiska wodnego rzeki Białej (możliwość zanieczyszczenia ze spływem powierzchniowym w gruncie).

Przy granicy ROD znajduje się szpaler młodych klonów *Acer platanoides* 'Globosum' (zdj. 3). W projekcie mpzp umożliwia się wprowadzenie roślinności w liniach rozgraniczających dróg. Szpalery drzew wpływają pozytywnie na wychwytywanie substancji zanieczyszczających z ruchu ulicznego oraz minimalnie wpływają na ograniczenie dochodzącego hałasu w porze ulistnienia drzew.

Zdjęcie 3 Wprowadzony szpaler klonów wzdłuż ul. K. Ciołkowskiego przy ROD im. J. Słowackiego
Fot. Elżbieta Drożdżał (19.09.2022 r.)

W obrębie koryta rzeki Białej wytworzyło się zbiorowisko szuwaru tatarakowego *Acoetum calami* oraz szuwaru oczeretowego *Scirpetum lacustris*. (Kwiatkowski i Gajko, 2011).

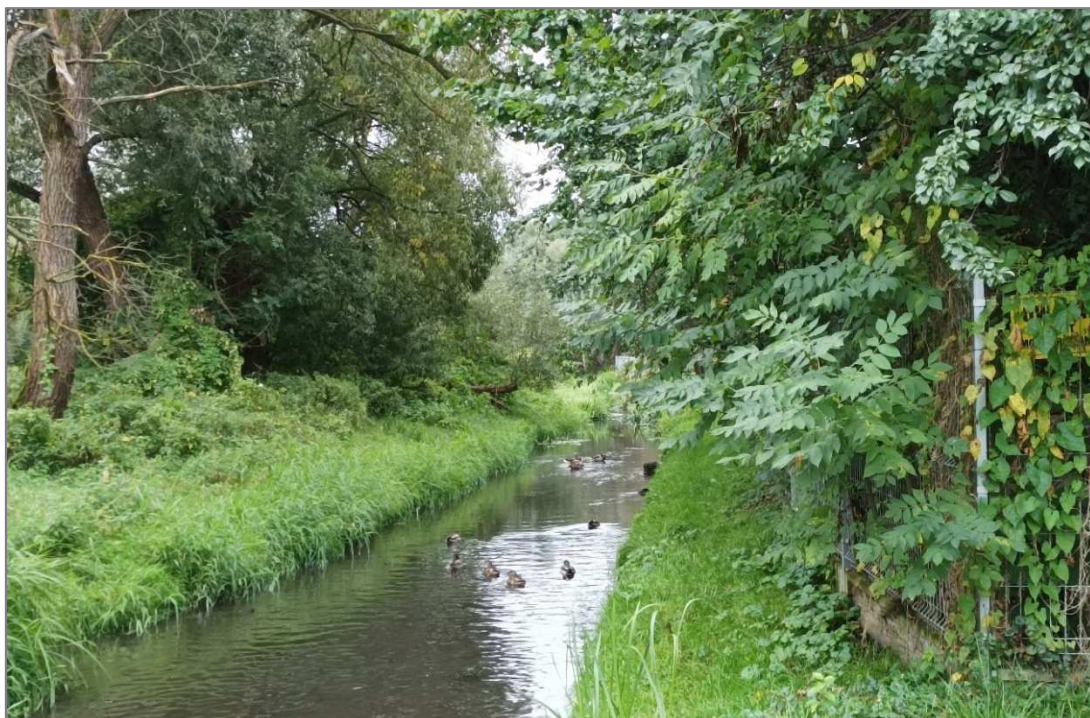
Obszar objęty projektem planu znajduje się w IV strefie wegetacji porostów, w której korę drzew kolonizują porosty skorupiaste, łusczkowate oraz gatunki o plechach listkowatych; obfitsze i bardziej gatunkowo zróżnicowane występowania porostów listkowatych, a także pojedynczych plech krzaczkowatych dowodzi znacznej poprawy warunków bioekologicznych tej strefy (*Kwiatkowski i Gajko 2012 za Matwiejuk 2007*).

Ogród działkowy znajduje się w dolinie rzecznej. Taka lokalizacja przyczyniła się do degradacji fragmentu doliny, ograniczając jej drożność i zubożenie naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych zgodnych z siedliskim. Ogród działkowy nie posiada strefy ogólnodostępnej zieleni urządzonej, która mogłaby podnosić estetykę i służyć jako teren wypoczynku biernego dla wszystkich mieszkańców miasta.

fauna

Podczas wizji w terenie we wrześniu 2022 roku zaobserwowano zgrupowania kaczek w rzece Białej (zdj. 4) oraz przy ujściu rowu otwartego z ul. K. Ciołkowskiego do rz. Białej (zdj. 1a).

Biorąc pod uwagę zakres zasięgu projektu mpzp oraz planowane przeznaczenie terenów można zauważyć z przedstawionych zdjęć (zdj. 1a, 1b, 4, 6) w prognozie, że teren pomiędzy korytem rzeki a granicą ROD im. J. Słowackiego jest bardzo zawężony do migracji gatunków. Tą stroną mogą sprawnie poruszać się drobne zwierzęta. Rzeka pełni w projekcie mpzp główną drogę migracyjną, zwłaszcza gatunków wodnych oraz zwierząt potrafiących czasowo przebywać w środowisku wodnym.

Zdjęcie 4 Zgrupowanie kaczek w rzece Białej (widok z ul. K. Ciołkowskiego, po prawej stronie ogrodzony ROD im. J. Słowackiego)
Fot. Elżbieta Drożdżal (19.09.2022 r.)

Zdjęcie 5 Obszar koryta rzeki Białej wraz z rezerwą terenu do migracji drobnych zwierząt i drogą rowerową pod ul. K. Ciołkowskiego (widok w kierunku biegu rzeki)
Fot. Elżbieta Drożdżał (19.09.2022 r.)

Realizacja przebudowy skrzyżowania ulicy K. Ciołkowskiego z Nowowarszawską spowodowała pozytywne zmiany względem migracji zwierząt wzdłuż rzeki Białej i dostępności dla mieszkańców. Pod fragmentem ulicy K. Ciołkowskiego ujętego w projekcie mpzp znajduje się bufor od koryta rzeki, w którym umożliwiono realizację drogi rowerowej (zdj. 5) i swobodne przejście dla drobnych zwierząt, ale też i ludzi.

Aby utworzyć dobre warunki dla bytowania owadów zapylających w obszarze objętym projektem mpzp należy wykluczyć chemiczne środki ochrony roślin (szczególnie na terenie ROD), wprowadzać gatunki miododajne. Zastosowanie różnorodnych roślin (a nie – wielkoobszarowych monokultur) sprzyja zapyleniu roślin i tworzeniu mikrosiedlisk dla zwierząt.

ochrona przyrody i powiązania przyrodnicze

Obszar systemu przyrodniczego wyznaczony w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku* zawiera pozostałości niezainwestowanej, niezabudowanej doliny rzeki Białej wraz z jej korytem. Zachowanie systemu przyrodniczego miasta wpływa na ochronę walorów przyrodniczych, zapewniających prawidłowe funkcjonowanie przyrody, a także odpowiednie standardy życia ludzi w mieście. Dolina Białej funkcjonuje jako korytarz ekologiczny w skali miasta. Układ dolin stanowi bazę do migracji zwierząt i roślin. Doliny rzeczne są – poza lasami – najbardziej wartościowym środowiskiem przyrodniczym, stanowiącym podstawę bytu bogatej grupy zbiorowisk roślinnych, chronionych gatunków roślin oraz zwierząt: owadów, ptaków, płazów, gadów i ssaków. Należy zapewnić w przyszłym zagospodarowaniu charakterystyczną roślinność -

siedliska podmokłe, zbiorowiska przybrzeżne ze strefą migracyjną dla drobnych zwierząt. Najważniejsza jest ochrona funkcjonalności korytarza i niedopuszczenie do zablokowania ich ciągłości. Korytarz wzdłuż dolin rzecznych cechuje się najszerszym spektrum występowania gatunków, jest miejscem żerowania, rozrodu, schronienia. Korytarze ekologiczne stanowią istotny element struktury przestrzeni przyrodniczej, pozwalający na łączenie w sieć obszarów cennych przyrodniczo, a tym samym umożliwiając funkcjonalne wzmacnianie systemu przyrodniczego.

Przyszłe zagospodarowanie części doliny na lewym brzegu rzeki Białej ujętej w projekcie mpzp poprzez przeznaczenie terenu pod zieleń urządzoną i wody powierzchniowe śródlądowe umożliwi migrację gatunków na takim samym poziomie względem obecnego stanu zagospodarowania terenu (zdzj. 6). Zasięg korytarza ekologicznego w tym rejonie doliny rzecznej pozostanie niezmienny, zapewnia nadal niewielki teren do migracji gatunków. Lokalizacja Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. J. Słowackiego w rejonie doliny rzecznej przyczyniła się do degradacji fragmentu doliny, ograniczając jej drożność i zubożenie naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych zgodnych z siedliskim. Poza likwidacją charakterystycznych siedlisk podmokłych w rejonie doliny, należy mieć na uwadze że kompleksy ogrodów działkowych jako tereny o dużej powierzchni wyłączonej spod zabudowy pełnią rolę funkcję retencyjną, klimatyczną i biologiczną w systemie przyrodniczym miasta.

Wskazane jest zwiększenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych w dolinie, szczególnie należy skoncentrować się na strefie koryta i brzegowej. Działania powinny polegać m.in. na zwiększeniu liczby specyficznych mikrosiedlisk korytowych (przez co zostaną stworzone warunki do bytowania bogatszej i bardziej zróżnicowanej fauny bezkręgowej oraz kręgowej).

Zdjęcie 6 Widok na południowo-wschodnią granicę ROD im J. Słowackiego w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Białej
Fot. Elżbieta Drożdżal (19.09.2022 r.)

jakość powietrza

Klasyfikacja strefy Aglomeracja Białystok (kod strefy PL2001), w której znajduje się miasto Białystok, uzyskana w ocenie jakości powietrza za 2021 rok (GIOŚ 2022) w odniesieniu do substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi przedstawia się następująco:

- z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), pyłu zawieszonego PM₁₀, ołowiu (Pb) w pyle zawieszonym PM₁₀ - klasa wynikowa A; dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} – klasa wynikowa A1 (brak przekroczeń średniorocznego poziomu dopuszczalnego II fazy) oraz klasa A (brak przekroczeń poziomu dopuszczalnego I fazy),
- z uwzględnieniem poziomów docelowych określonych dla arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni), benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM₁₀ - klasa wynikowa A,
- z uwzględnieniem poziomu docelowego i długoterminowego dla ozonu – odpowiednio klasa A i D1.

Ozon troposferyczny (przyziemny) jest zanieczyszczeniem wtórnym. Powstaje on w wyniku reakcji fotochemicznych tlenków azotu (spalanie paliw do celów komunikacyjnych i energetycznych) i lotnych związków organicznych (głównie nie spalone paliwo i rozpuszczalniki organiczne) i posiada zdolność przenoszenia się na duże odległości. Ozon jest silnym utleniaczem fotochemicznym, który powoduje poważne problemy zdrowotne, niszczy materiały i uprawy rolne. Narażenie człowieka na niewielkie podwyższone stężenia ozonu może prowadzić do reakcji zapalnych oczu, dróg oddechowych, a także zmniejszenia wydolności płuc. Jest powodem występowania objawów senności, bólu głowy i znużenia oraz powoduje spadek ciśnienia tętniczego krwi. Przy wyższych stężeniach występują objawy złego samopoczucia, nasilają się bóle głowy, rośnie pobudliwość, zmęczenie i wyczerpanie, objawy apatii.

Porównanie wyników pomiarów benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM₁₀ z wielolecia 2012 - 2021 wskazuje na występowanie problemów z dotrzymywaniem obowiązujących standardów dla tego zanieczyszczenia w województwie podlaskim. Poziom docelowy dla benzo(a)pirenu zawartego w pyle zawieszonym PM₁₀ został dotrzymany w strefie Aglomeracja Białostocka w 2016, 2018, 2019 i 2021 roku. W pozostałych latach odnotowano przekroczenia normowanych standardów. B(a)P mierzony w pyle zawieszonym pochodzi głównie ze spalania paliw stałych do celów grzewczych, ze źródeł bytowo-komunalnych („niska” emisja). Charakteryzuje się on sezonowym rozkładem stężeń, które wyraźnie wzrastają w sezonie grzewczym.

W sezonie zimowym podwyższone stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} oraz B(a)P można powiązać z emisją z systemów grzewczych, związaną z sektorem komunalno-bytowym. W okresie letnim wysokie stężenia pyłu zawieszonego, bliskie poziomu dopuszczalnego lub powyżej, wskazują na udział komunikacji.

Nadmierne zapylenie jest szkodliwe dla zdrowia. Pyły stanowią poważny czynnik chorobotwórczy, ponieważ mogą powodować, np. podrażnienie naskórka i śluzówki, zapalenie górnych dróg oddechowych oraz wywoływać choroby alergiczne. Nie istnieje próg stężenia, poniżej którego negatywne skutki zdrowotne wynikające z oddziaływania pyłów na zdrowie ludzi nie występują.

klimat

Klimat Białegostoku jest dość surowy z wyraźnym wpływem kontynentalizmu, co przejawia się ostrymi zimami oraz gorętszymi i bardziej suchymi latami. Białystok charakteryzuje się klimatem wyraźnie chłodniejszym od innych dzielnic nizinnych. Średnia temperatura w 2021 r. wyniosła 7,5 °C (GUS 2022). Okres wegetacyjny trwa 200 - 210 dni.

Średnie roczne prędkości wiatru wynoszą około 2,3 m/s. Średnia suma rocznych opadów atmosferycznych na terenie Białegostoku w pięcioleciu 2017 - 2021 wyniosła 683 mm (GUS 2018 – 2022). W przebiegu rocznym opady letnie przeważają nad zimowymi.

Topoklimat obszaru został ukształtowany okoliczną zabudową. Cechy charakterystyczne dla klimatu terenów zurbanizowanych to: obniżenie wilgotności powietrza, zmniejszenie prędkości wiatru przy jednoczesnej tendencji do występowania miejsc o zwiększonej porywistości wiatru, zmniejszenie amplitudy temperatur dnia do nocy, utrwalanie się w okresie zimowym podwyższonej temperatury – w stosunku do temperatur na terenach podmiejskich.

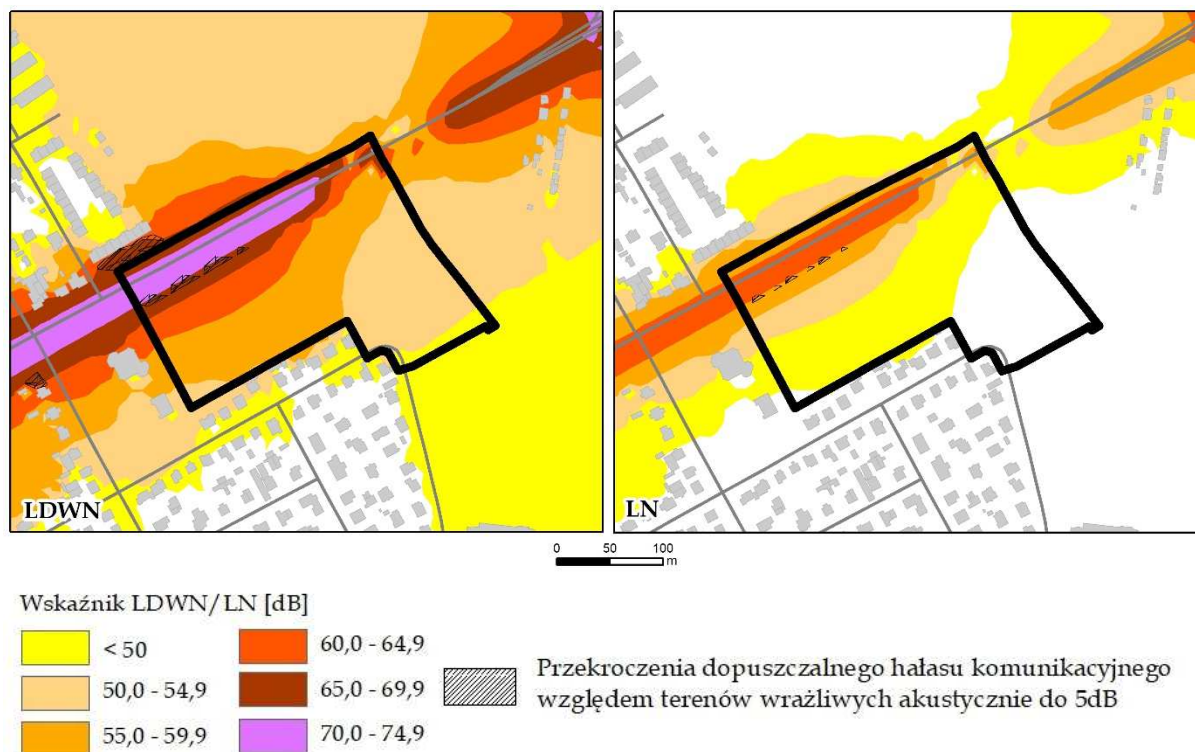
Korytarz ulicy K. Ciołkowskiego traktowany jest na mapie pt. „Funkcje klimatyczne” zawartej w *Ekofizjografii Białegostoku* (2011, 2012) jako teren z dominującym procesem przewietrzania, a kompleks ogrodów działkowych wraz z rzeką Białą jako tereny dynamizujące wymianę powietrza. Obszar doliny rzecznej wraz z terenami komunikacyjnymi funkcjonują jako kanały przewietrzające (brak zabudowy umożliwia sprawne przemieszczanie się powietrza). Wiatry (głównie zachodnie) poprawiają stan czystości powietrza (przewietrzają, dotleniają), zapobiegają tworzeniu się zastoisk smogowych i inwersji temperatur powietrza.

Należy zwrócić uwagę, że obszar doliny to powierzchnia niekorzystnych zjawisk biotopoklimatycznych, m.in. nadmiernej wilgotności powietrza, występowania zjawisk inwersyjnych, spływów zimnych mas powietrza, zmrozowisk. Teren niezabudowany wpływa korzystnie na warunki aerosanitarne na obszarach przyległych. Dolina stanowi korytarz wentylacyjny między terenami zabudowanymi. Jest to teren predysponowany do pełnienia funkcji wypoczynkowo-zdrowotnych i rekreacyjnych.

klimat akustyczny

Głównym źródłem hałasu na omawianym terenie, wg *Strategicznej mapy hałasu miasta Białystok* (2022 r.), jest ul. K. Ciołkowskiego. Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w porze dziennej L_{DWN} od tej ulicy w projekcie mpzp występują w sąsiedztwie zespołu ogrodów działkowych ROD im. J. Słowackiego. ROD to teren zieleni wykorzystywany do pracy ogrodniczej, ale też do rekreacyjnej i wypoczynkowej. W obszarze tym znaczny jest udział zieleni wysokiej, izolującej hałas szczególnie w okresie pełnego ulistnienia drzew. Wykazane niewielkie przekroczenia dopuszczalnego hałasu od ul. K. Ciołkowskiego na mapie akustycznej względem kompleksu ogrodów działkowych (kategoria wrażliwości – teren rekreacyjno-wypoczynkowy) znajdują się w liniach rozgraniczających tej ulicy. Kilka lat temu nastąpiło przejście części ogródków działkowych pod przebudowywaną ulicę K. Ciołkowskiego, poszerzony został zasięg terenu komunikacyjnego. W sąsiedztwie okolicznej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (zlokalizowanej poza terenem objętym projektem mpzp) zlokalizowano od wspomnianej ulicy ekrany akustyczne, zapewniając odpowiedni poziom wyciszenia od ruchu ulicznego. W porze nocnej L_N zauważa się spadek uciążliwości hałasu komunikacyjnego.

W obszarze objętym projektem planu miejscowego, w wyniku realizacji jego ustaleń, nie przewiduje się lokalizacji nowych źródeł hałasu, powodujących uciążliwości akustyczne w obrębie tego terenu i poza jego granicami. Stan zagospodarowania nie ulegnie istotnej zmianie.

Rysunek 9 Imisja hałasu komunikacyjnego L_{DWN} i L_N w obszarze objętym projektem planu
źródło: Strategiczna mapa hałasu miasta Białystok, 2022 r.

Obszar ujęty w projekcie planu miejscowego nie znajduje się w zasięgu oddziaływania hałasu kolejowego oraz przemysłowego (*Strategiczna mapa hałasu miasta Białystok, 2022 r.*).

promieniowanie elektromagnetyczne

Najbliższa stacja bazowa telefonii komórkowej od terenu objętego opracowaniem znajduje się za zachodnią granicą – na terenie parafii pw. Chrystusa Króla przy ul. K. Ciołkowskiego 4. Istniejąca infrastruktura łączności bezprzewodowej nie stwarza zagrożenia dla ludzi, pola elektromagnetyczne są wypromieniowywane na dużych wysokościach, w przestrzeni niedostępnej dla ludności.

Średnie natężenia pola elektromagnetycznego na obszarze Białegostoku dla kategorii miast powyżej 200000 mieszkańców wyniosło 0,73 V/m w 2021 roku. W żadnym z badanych punktów w obszarze miasta nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, najwyższą wartością uzyskaną w punkcie pomiarowym było 1,4 V/m (wartość dopuszczalna to 7 V/m). Pomiary wykonane w ramach stałej sieci monitoringowej w Białymstoku nie wykazały przekroczeń norm dopuszczalnych. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości wskaźnikowych W_{ME} (wskaźnik poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola) nie przekracza wartości 1. Z przeprowadzonych badań w 2021 roku na terenie Białegostoku w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik W_{ME} nie przekroczył wartości 1 (najwyższa wartość to 0,1) (GIOŚ 2022).

Przez teren opracowania przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. Jest to źródło promieniowania elektromagnetycznego. W projekcie planu miejscowego zabezpieczono teren pozwalający na niezakłócony przepływ energii elektrycznej za pomocą wyznaczonej strefy technicznej (obszar po 20 m obustronnie od osi linii WN) znajduje się

głównie w rejonie ROD im. J. Słowackiego. Teren ogrodów działkowych charakteryzuje się czasową obecnością ludzi, co nie stwarza zagrożeń względem zdrowia ludzi powodowanych przez potencjalne pola elektromagnetyczne z linii napowietrznych wysokiego napięcia 110 kV.

dziedzictwo kulturowe

Na obszarze objętym projektem planu nie występują zabytki nieruchome, w tym zabytki archeologiczne, wpisane do rejestru zabytków, zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków oraz obiekty będące dobrami kultury współczesnej.

5.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji projektu planu

W przypadku braku planu na terenie objętym opracowaniem nie zajdą istotne zmiany w istniejącym stanie zagospodarowania obszaru. Nadal będzie to przestrzeń z dominującą funkcją ogrodniczą. Tereny wyłączone spod zabudowy z dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnej będą w dalszym ciągu funkcjonować jako obszary retencyjne, zabezpieczające okoliczne tereny przed podtopieniami i potencjalnym zalewem wód z koryta Białej, jako tereny biologiczne i wpływające pozytywnie na klimat dynamizując wymianę powietrza.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Realizacja postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie miała oddziaływanie lokalne, ograniczające się do granic jego terenu, nie wpłynie negatywnie na obszary Natura 2000 (znajdujące się poza granicami miasta) oraz inne powierzchniowe formy ochrony przyrody położone najbliżej granic projektu planu, tj. rezerwat przyrody Las Zwierzyniecki w odległości ok. 1,2 km w kierunku zachodnim oraz drzewa będące pomnikami przyrody.

Ustalenia zawarte w projekcie planu zabezpieczą w stopniu minimalnym przed dewastacją korytarz ekologiczny doliny Białej i jej dopływów, który stanowi w skali miasta najważniejszy ciąg ekologiczny za pośrednictwem, którego realizują się związki pomiędzy Puszcą Knyszyńską, Stawami Dojlidzkimi i Doliną Supraśli. Odgałęzienia tego systemu pozwalają na wzajemne powiązania większych kompleksów leśnych i terenów otwartych na terenie miasta i poza nim. Te naturalne związki mają ogromne znaczenie dla podtrzymania i odnawiania populacji zwierząt i roślin na terenie miasta. Są to główne ostoje różnorodności biologicznej.

Ustalenia zawarte w projekcie mpzp nie wpływają negatywnie na zinwentaryzowane, w obszarze sąsiadującym, siedliska zwierząt i roślin.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie negatywnie na obszary Natura 2000, najbliższe z nich są oddalone ok. 6,4 km od projektu planu w kierunku wschodnim: Puszcza Knyszyńska i Ostoja Knyszyńska (rys. 10). Należy nadmienić, że nie będą pod wpływem negatywnego oddziaływania zrealizowanych inwestycji w projekcie planu powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie Białegostoku (najbliższej granicy planu – rezerwat przyrody Las Zwierzyniecki w odległości ok. 1,2 km w kierunku zachodnim) oraz drzewa będące pomnikami przyrody.

Na podst. *Studium hydrograficznego doliny rzeki Białej z wytycznymi do zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego i elementami małej retencji (...)* zauważono, że reżim hydrologiczny kształtowany jest przez odprowadzanie wód deszczowych z terenów miejskich za pomocą sieci kanalizacyjnej. Stany i przepływy Białej charakteryzują się dużą zmiennością. Po wystąpieniu opadu reakcja zlewni jest bardzo szybka, zaś w okresach bezopadowych stany i przepływy Białej są bardzo niskie, po wystąpieniu opadów, szczególnie nawalnych wzrastają gwałtownie. Tak duża zmienność stanów i przepływów wody w Białej (a tym samym i mniejszych cieków) oraz szybkie tempo reakcji zlewni na opady wskazują na konieczność:

- podjęcia działań w zlewni prowadzących do zmniejszenia lub/i rozłożenia w czasie dopływów do koryta rzeki, szczególnie w trakcie opadów nawalnych,
- realizacji działań dla ograniczenia skutków występowania przepływów wezbraniowych.

Istotą polityki wodnej miasta jest usuwanie problemu nadmiernej koncentracji odpływu po opadach nawalnych ze względu na zwiększającą się powierzchnię terenów nieprzepuszczalnych. Zalecenia ze *Studium hydrograficznego* zostały przeniesione do ustaleń planistycznych, stąd też dopuszczono zmianę linii brzegowej cieków, utrzymano drożność przepływu wód na całej długości rzeki Białej. Obszar objęty potencjalnym zasięgiem zalewu wodą stuletnią ($p=1\%$) znajduje się na terenach przeznaczonych pod ogrody działkowe (mała intensywność zabudowy) oraz zieleń urządzoną. Stan zagospodarowania terenu (obecny i planowany) przyczyni się do ograniczenia spływu powierzchniowego, zwiększenia czasu retencji wód opadowych, utrzymania przepustowości Białej jako odbiornika wód deszczowych.

W nowszym opracowaniu pt. *Koncepcja uregulowania przepływu wód w rzece Białej. Ekspertyza hydrotechniczna na odcinku od ul. Plażowej do granic miasta Białegostoku w rejonie oczyszczalni ścieków* określono strefę zagrożenia powodziowego w rejonie nieobwałowanej rzeki Białej dla przepływu maksymalnego o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=2\%$, czyli tzw. wody 50-letniej (rys. 5). Prognozowany zalew obejmuje niezabudowany teren doliny na lewym brzegu, utrzymywany w projekcie planu w dalszym ciągu pod zieleń urządzoną oraz Rodzinny Ogród Działkowy im. J. Słowackiego. Analiza z wykorzystaniem Numerycznego Modelu Terenu wykazała możliwość wystąpienia zalewów poprzez lokalne zaniżenia czy też ujściowe odcinki rowów odwadniających.

Ww. opracowania wskazują jednoznacznie na konieczność odpowiedniego zagospodarowywania wód opadowych u źródła. Zachodzące, w sąsiedztwie obszaru ujętego w projekcie mpzp, procesy urbanizacyjne prowadzą do zwiększenia obszarów nieprzepuszczalnych. Odpowiednie zagospodarowanie terenów zieleni uwzględnionych w projekcie mpzp utrzyma zdolność retencyjną tego rejonu i przejmie potencjalne zalewy wodą z rzeki Białej, zabezpieczając okoliczne tereny zurbanizowane.

Należy racjonalnie podchodzić do uszczelniania powierzchni i lokalizacji nowych budynków (zwłaszcza altan działkowych i obiektów z zakresu infrastruktury ogrodowej do wspólnego korzystania przez użytkowników z ogrodu działkowego) w obszarze morfologicznej doliny rzecznej. Należy dołożyć wszelkich starań, aby ograniczyć niekorzystną ingerencję na terenach dolinnych. Wysokie stany wód w dolinach rzecznych mogą spowodować lokalne podtopienia w granicach projektu planu. Ważne jest by w maksymalnym stopniu nie utwardzać powierzchni i zachować teren biologicznie czynny. Na terenach rodzinnych ogrodów działkowych zgodnie z ustawą jest umożliwiona realizacja budynków, których łączna powierzchnia zabudowy w obrębie analizowanego projektu mpzp może sięgać nawet 20 % terenu ROD im. J. Słowackiego przy obecnym podziale działek. Nie uszczelnianie terenów dolinnych zminimalizuje ryzyko strat wywołanych zalaniem (zwłaszcza terenów sąsiednich).

Przeznaczenie w projekcie planu terenu części doliny wzdłuż koryta rzeki Białej pod teren zieleni urządzonej i wód powierzchniowych śródlądowych umożliwi dalszą (w stopniu minimalnym) wymianę gatunków zwierząt i roślin na całej długości rzeki Białej. Zachowanie przyrody w miastach stanowi szczególny przykład zrównoważonego rozwoju oraz holistycznego podejścia do ochrony siedlisk jako poprawy jakości życia mieszkańców. Ustalenia zawarte w projekcie planu zapewniają na terenie miasta wzdłuż doliny rzecznej migrację gatunków, nie utrudniają podstawowych powiązań ekologicznych. Jednakże wprowadzony ogród działkowy w rejonie doliny rzecznej zubożył tę część korytarza ekologicznego w zakresie siedlisk charakterystycznych dla dolin, zawęził szerokość drogi migracyjnej dla gatunków po lewobrzeżnej części rzeki Białej poprzez bliskie sąsiedztwo terenu ogrodzonego. Zalecenia z opracowań przyrodniczych i hydrograficznych wskazują na zwiększenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych całej doliny, w tym także omawianego odcinka, ze szczególnym uwzględnieniem strefy koryta i brzegowej. Powinny one polegać m.in. na zwiększeniu liczby specyficznych mikrosiedlisk korytowych stwarzających warunki do bytowania bogatszej i bardziej zróżnicowanej fauny bezkręgowej oraz kręgowej. Wówczas byłby zabezpieczony szerszy zasięg przestrzeni do migracji gatunków zwierząt oraz wprowadzenia roślinności zgodnej z siedliskiem. Wyłożony projekt planu do publicznego wglądu (z ówczesnymi rozwiązaniami planistycznymi, o szerszym zasięgu powierzchniowym) nie zyskał poparcia wśród lokalnej społeczności związanej z ogrodem działkowym. By uwzględnić potrzeby działkowiczów postanowiono zmienić projekt planu, przedstawiając rozwiązania w obecnie analizowanym projekcie mpzp.

Mając na uwadze konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju zadbano o wyrównanie potencjału między terenami o charakterze otwartym i zabudowanym względem do ustosunkowania się do ustaleń *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku*. Tereny wyłączone spod zabudowy pełnią pozytywne funkcje na terenie miejskim: retencyjne, klimatyczne, biologiczne. Cenne jest utrzymanie i zabezpieczenie pozostałości doliny rzecznej w postaci terenów zieleni o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym, co stwarza możliwość codziennego kontaktu z przyrodą. Struktury zieleni zapewniają miastu podniesienie standardów jakości życia (łagodzenie uciążliwości klimatu miejskiego i poprawę estetyki miasta). Dodatkowo na takich terenach jest zatrzymywana i retencjonowana woda deszczowa, co przyczynia się do spowolnienia lub redukcji odpływu oraz poprawy bilansu wodnego zlewni. Infiltracja, czyli wsiąkanie wód do gruntu, jest najprostszym sposobem zagospodarowania wód deszczowych w miejscu powstania opadu i zasilania wód gruntowych.

Biorąc pod uwagę lokalizację w dolinie rzecznej kompleksu ogrodu działkowego należy zwrócić szczególną uwagę na wprowadzanie roślin na działkach ogrodniczych w obszarze będącym zarówno korytarzem ekologicznym w skali miasta. Należy przeciwdziałać rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych (IGO), by te nie przedostawały się z ogrodów do środowiska naturalnego. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska wydała

Kodeks dobrych praktyk w ogrodnictwie, który jest przeznaczony m.in. dla działkowiczów chcących pogłębiać swoją świadomość przyrodniczą. IGO negatywnie wpływają na środowisko przyrodnicze, m.in. poprzez wypieranie gatunków rodzimych czy ograniczanie bazy pokarmowej dla zwierząt. Niektóre z gatunków inwazyjnych przynoszą także straty gospodarcze, np. rozprzestrzeniając się jako uciążliwe chwasty, a nawet stanowią zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt, powodując alergie lub poparzenia. Poznanie, zaakceptowanie i stosowanie zasad proponowanych w tym poradniku może przyczynić się do ograniczenia lub wręcz zatrzymania procesu rozprzestrzeniania się obcych gatunków roślin.

Ważnym zagadnieniem związanym z umiejscowieniem ogrodów działkowych w zasięgu doliny rzecznej jest potencjalna możliwość lokalizowania zbiorników na nieczystości ciekłe (tzw. szamb) na każdej z działek ogrodniczych. Ich lokalizacja jest konfliktowa pod względem położenia w pobliżu rzeki Białej oraz jednocześnie na terenie z wysokim poziomem wód gruntowych, szczególnie w przypadku nieszczelności szamb i związanych z tym – wycieków do gruntu. Ważne jest by teren kompleksu ogrodów działkowych podlegał podłączaniu do sieci kanalizacyjnej ze względu na ochronę środowiska wodno-gruntowego.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS JEGO OPRACOWYWANIA

Zgodnie z *Polityką ekologiczną państwa 2030* budowa innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju jest wymogiem nowoczesnej polityki państwa. Zrównoważony rozwój oznacza stabilny wzrost gospodarczy powiązany z racjonalną gospodarką zasobami środowiskowymi i respektowaniem praw człowieka.

Szczególne znaczenie w osiągnięciu celów polityki ekologicznej przypisane jest jednostkom samorządu terytorialnego. W ich gestii leży racjonalne planowanie zagospodarowania przestrzennego, które pomaga chronić ludność przed zanieczyszczeniami powietrza i hałasem, suszami i powodzią oraz stratami przez nie powodowanymi, jak również przyrodę przed nadmierną presją. Prawidłowe kształtowanie oraz ochrona krajobrazu mogą odegrać kluczową rolę w utrzymaniu łączności ekologicznej w środowisku. Planowanie przestrzenne uwzględniające ważne elementy krajobrazu oraz środowiska przyrodniczego jest w stanie zagwarantować utrzymanie oraz odbudowywanie łączności ekologicznej w środowisku.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska należy zaliczyć m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

W ustaleniach zawartych w projekcie planu zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju:

- uwzględniono wymagania ochrony środowiska,
- przeznaczono znaczącą część terenu doliny pod ogrody działkowe oraz zieleń urządzoną i wody powierzchniowe śródlądowe,
- uwzględniono wyniki monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, pól elektromagnetycznych, wód i hałasu.

Podczas opracowywania projektu planu wzięto pod uwagę programy i plany o zasięgu miejskim, wojewódzkim i krajowym (uwzględniające wytyczne międzynarodowe i wspólnoty

Unii Europejskiej) odnoszące się do jego zakresu oraz dane wynikające z monitoringu środowiskowego.

Ustalenia zawarte w projekcie planu miejscowego nie naruszają zasad ochrony powietrza określonych w *Polityce ekologicznej Państwa 2030* związanych z zagadnieniami dot. eliminacji tzw. niskiej emisji oraz odpowiedniego planowania przestrzennego i ochrony korytarzy i klinów napowietrzających. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zostały uwzględnione ustalenia umożliwiające ograniczenie emisji pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu (poprzez wskazane działania w *Programie ochrony powietrza dla aglomeracji białostockiej*) takie jak:

- ustalenie stosowania lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła, wytwarzanego w procesach:
 - a) przetwarzania energii elektrycznej,
 - b) odzyskiwania energii (solarnej, gruntowej, wodnej lub zawartej w innych nośnikach),
 - c) spalania gazów opałowych, olejów opałowych niskosiarkowych,
 - d) wykorzystania ciepła z ogólnomiejskich sieci ciepłowniczych wodnych i parowych zlokalizowanych poza granicami planu,
- dopuszczenie stosowania innych ogólnomiejskich systemów i czynników służących do przesyłania energii, niż określone w ww. punkcie lit. a i d,
- dopuszczenie stosowania indywidualnych źródeł ciepła o mocy nie większej niż 30 kW, wytwarzanego w procesie spalania paliw stałych,
- ustalenie zagospodarowania zielenią w pasach drogowych ulic (z zastosowaniem gatunków drzew i krzewów odpowiednich do nasadzeń przyulicznych pod względem estetyki i odporności),
- przeznaczenie terenu o symbolu 1ZP,WS pod zielenią urządzoną oraz wody powierzchniowe śródlądowe,
- utrzymanie funkcji ogrodów działkowych jako terenu zieleni,
- zagospodarowanie zielenią w pasach drogowych ulic oraz otoczenia parkingów (z wyłączeniem parkingów w drogach publicznych),
- ustalenie minimalnego terenu biologicznie czynnego zgodnie z ustaleniami szczegółowymi zawartymi w projekcie planu miejscowego.

W celu redukcji stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P należy podjąć działania skierowane na kształtowanie zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza na terenach regeneracji i przewietrzania.

Celem *Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku* jest zdefiniowanie wspólnego podejścia do unikania, zapobiegania lub zmniejszania szkodliwych skutków narażenia na działanie hałasu, w tym jego dokuczliwości, w oparciu o ustalone priorytety. W tym celu wykorzystano określone kategorie wrażliwości akustycznej terenów w *Strategicznej mapie hałasu miasta Białystok z 2022 r.* W związku z powyższym wprowadzono do zapisów projektu planu klasyfikację obszarów odnośnie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku ze względu na przeznaczenie terenu zgodnie z obowiązującymi przepisami i kategoriami wrażliwości określonymi w *Strategicznej mapie hałasu*. W projekcie planu nie zakazano rozwiązań technicznych w celu ograniczenia potencjalnej uciążliwości akustycznej oraz ustalono możliwość nasadzeń roślinności przyulicznej.

W związku z zabezpieczeniem społeczeństwa przed nadmiernym promieniowaniem elektromagnetycznym ustalono strefę techniczną dla napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV – obustronnie od osi linii po 20 m. Ważnym aspektem jest podjęcie działań do zagospodarowania wspomnianej przestrzeni zabezpieczając jednocześnie ludzi przed długotrwałym przebywaniem w sąsiedztwie linii WN i zapewniając niezakłócone

warunki techniczne do przesyłu energii. Ponadto ustalono obsługę terenu w zakresie łączności bezprzewodowej telefonii i internetu z istniejących stacji bazowych telefonii cyfrowej zlokalizowanych poza granicami projektu planu oraz projektowanych stacji bazowych telefonii cyfrowej i internetowych zlokalizowanych na istniejących i projektowanych budynkach. Ponadto dopuszczono lokalizację urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej z wyjątkiem masztów i wież wolno stojących (tj. nie umieszczanych na budynkach). Podwyższona emisja pól elektromagnetycznych może wystąpić m.in. przy stacjach bazowych telefonii komórkowych, ale wówczas podwyższone pola elektromagnetyczne są odnotowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludności.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły obejmuje działania zmierzające do spełnienia celów *Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE* w zakresie osiągnięcia i utrzymania dobrego stanu wód: przez wody powierzchniowe dobrego stanu chemicznego i ekologicznego, natomiast przez wody podziemne dobrego stanu chemicznego i ilościowego. *Plan* ten stanowi fundament podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. Analizowany teren należy do zlewni rzeki Białej, a docelowo do obszaru dorzecza Wisły. Kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych, zachowanie części obszaru dolinnego z naturalną roślinnością (przeznaczonego w projekcie planu pod zieleń urządzoną i wody powierzchniowe śródlądowe), utrzymanie funkcjonowania kompleksu rodzinnego ogrodu działkowego, zakaz podnoszenia rzędnej terenu i wymiany gruntu rodzimego (z wyłączeniem robót związaną z budową obiektów dopuszczonych) na terenie 1ZP,WS, pozostawienie minimalnego terenu biologicznie czynnego wspomogą infiltrację wód opadowych i ich retencjonowanie na powierzchni oraz w gruncie, podczyszczenie wód opadowych oraz zapewni prawidłowy obieg wody w przyrodzie. Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań antropogenicznych w zlewni mających wpływ na wody podziemne.

Ustalono, że odbiornikiem wód opadowych i roztopowych jest grunt (przy wykorzystaniu systemów retencji wody) oraz rzeka Biała (zlokalizowana w granicach projektu planu, za pośrednictwem sieci kanalizacji deszczowej, drenażowej, cieków i rowów). Pozostawiona powierzchnia biologicznie czynna z możliwością kształtowania rzeźby terenu umożliwiającego retencjonowanie wód opadowych (np. z wykorzystaniem niecek chłonnych, oczek wodnych, skupisk roślinności), zakaz lokalizacji budynków na terenie przeznaczonym pod zieleń urządzoną, utrzymana drożność przepływu wód w rzece Białej zapewni prawidłowy obieg wody w przyrodzie, przy zachowaniu niezakłóconego przepływu wód gruntowych.

Cele zawarte w *Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych* dążą do poprawy jakości wód poprzez m.in. wyposażenie aglomeracji w system kanalizacyjny. Realizacja celów *KPOŚK* jest przyjazna środowisku ze względu na zamierzenia i bezpośrednią realizację wymagań ochrony środowiska poprzez np. zwiększenie dostępności usług kanalizacyjnych (rozbudowa sieci kanalizacyjnej) i poprawę warunków sanitarnych ludności. Funkcjonowanie na analizowanym terenie scentralizowanego systemu gospodarki wodno-ściekowej z przeznaczeniem do odprowadzenia ścieków do oczyszczalni miejskiej doprowadzi do zmniejszenia przedostawania się zanieczyszczeń do gleby i wód gruntowych, a w wyniku tego ich migracji do wód powierzchniowych. W projekcie mpzp ustalono ogólnomiejską sieć kanalizacji sanitarnej podstawowym systemem odprowadzenia ścieków komunalnych. Możliwość lokalizacji skumulowanej liczby szamb na terenie kompleksu ogrodów działkowych byłoby problematyczne w wyniku potencjalnej nieszczelności tych budowli. Posiadanie nieszczelnego szamba grozi zanieczyszczeniem bakteriologicznym i chemicznym gleby oraz wody. Ważne jest zadbanie o stan sanitarny gleby i wody w rejonie kompleksu ogrodów działkowych w ramach regulaminu ROD. Dobrym rozwiązaniem może być wybudowanie w rejonie ROD lokalnej kanalizacji, podłączonej do dużego szamba zbiorczego lub do kanalizacji miejskiej. Kanalizowanie ogrodów działkowych jest wskazane ze względu

na ograniczenie ryzyka zanieczyszczenia wód gruntowych fekaliami ze źle zabezpieczonych szamb.

Założenia projektu planu przy uwzględnieniu działań w *Planie Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030* przekładają się na osiągnięcie celu głównego *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*, jakim jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Nie przewiduje się, by zamierzenia projektu planu miejscowego wpłynęły na zmianę klimatu.

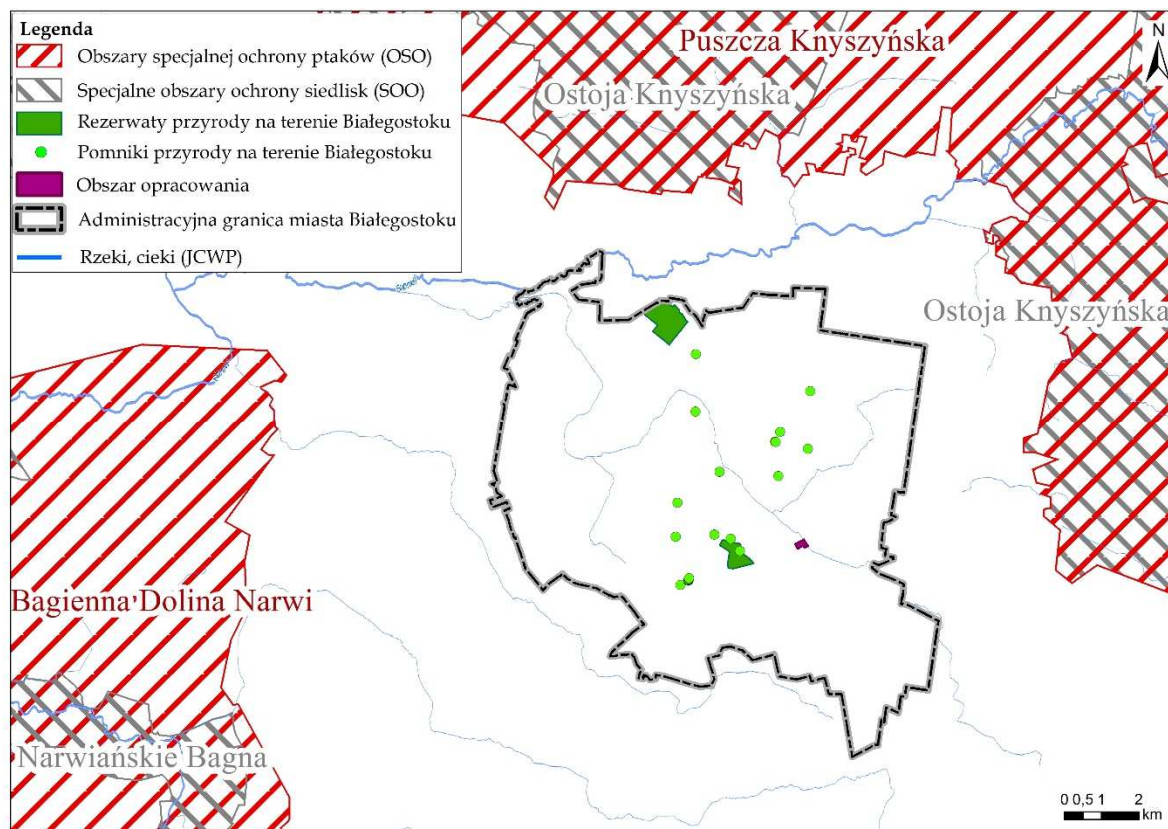
W projekcie planu wskazano ustalenia zmierzające do adaptacji do zmian klimatu. Zabezpieczenie terenu podstawowego systemu przyrodniczego określonego w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Białegostoku* będącego zarówno fragmentem doliny rzeki Białej przed intensywną zabudową i utwardzeniem, zakaz podnoszenia rzędnej terenu i wymiany gruntu rodzimego (za wyjątkami określonymi w projekcie planu) na terenie 1ZP,WS, możliwość zmiany linii brzegowej cieków, profilowanie terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych, zachowanie powierzchni biologicznie czynnej na terenach wskazanych do zainwestowania ograniczy negatywne skutki susz i powodzi. Ponadto dostosowano ustalenia dotyczące zapotrzebowania na energię elektryczną, jak i ciepłą przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszaru podmokłego z wysokim poziomem wód gruntowych przeznaczonego pod tereny zieleni urządzonej (z zakazem zabudowy). Powyższe ustalenia są zgodne z celami zawartymi w *SPA2030* by uwzględniać zmiany klimatyczne dla miast poprzez m.in. adaptację instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, małą retencję miejską oraz zwiększenie obszarów terenów zieleni i wodnych w mieście, wymianę szczelnych powierzchni gruntu na przepuszczalne.

W zakresie gospodarki odpadami ustalono prowadzenie zagospodarowania odpadów w oparciu o plan gospodarki odpadami. Gospodarka odpadami będzie funkcjonowała zgodnie z zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców miasta z uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów surowcowych. Pozwoli to na zmniejszenie obciążenia środowiska naturalnego rosnącym strumieniem odpadów, co będzie zgodne z osiągnięciem celów ujętych w *Planie Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022*.

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE PROJEKTU PLANU, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Biorąc pod uwagę lokalizację najbliższych (względem położenia terenu opracowania) obszarów Natura 2000 – Puszcę Knyszyńską (kod PLB200003), Ostoję Knyszyńską (kod PLH200006) oraz Bagienną Dolinę Narwi (kod PLB200001), ich zadania ochronne a także cel i geograficzny zasięg projektu planu (rys. 10), nie przewiduje się negatywnych oddziaływań omawianego terenu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje zanieczyszczenia wód, fragmentacji obszarów leśnych oraz przesuszenia terenów podmokłych i zaniku siedlisk łągowych, torfowiskowych i źródliskowych w obszarze Ostoi Knyszyńskiej jako specjalnego obszaru ochrony siedlisk (SOO). Projekt planu nie wpłynie ponadto na zwiększenie presji turystyczno-rekreacyjnej i zanieczyszczenie wód będącymi głównymi zagrożeniami na terenie Puszczy Knyszyńskiej jako obszaru specjalnej ochrony ptaków (OSO), której zadaniem jest ochrona przestrzeni życiowej ptaków, rozumiana głównie poprzez zachowanie krajobrazu leśnego Puszczy Knyszyńskiej oraz zachowanie bądź odtworzenie niektórych elementów tego krajobrazu.

Rysunek 10 Lokalizacja terenu objętego opracowaniem względem najbliższych form ochrony przyrody

W związku z powyższym, postanowiono przedstawić potencjalny wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska (tabela 2) w skali lokalnej, który będzie różny w poszczególnych etapach inwestycyjnych.

Tabela 2 Wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska

Elementy środowiska	Sposób oddziaływania	Ocena skutków ¹⁾
Różnorodność biologiczna	kształtowanie roślinności w dolinie rzecznej przeznaczonej pod zieleni urządzoną,	+ S B
	utrzymanie drożności przepływu wód wraz z zabezpieczeniem części obszaru doliny rzecznej przed zabudową,	+ S B
	zachowanie minimalnego terenu biologicznie czynnego na terenach przeznaczonych pod ogrody działkowe (ZZD) i zieleni urządzoną (1ZP, WS),	+ S B

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku
w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B

Elementy środowiska	Sposób oddziaływania	Ocena skutków ¹⁾
Ludzie	wprowadzenie klasyfikacji obszarów planistycznych ze względu na dopuszczalny poziom hałasu w środowisku zgodnie z obowiązującymi przepisami,	+ D S B/P
	zapewnienie terenu do rekreacji i wypoczynku,	+ D S B
	zabezpieczenie ludzi przed promieniowaniem elektromagnetycznym ze stacji bazowych telefonii komórkowej oraz linii WN 110 kV,	+ D S B/P
	utrzymanie na podobnym poziomie emisji ozonu troposferycznego oraz zanieczyszczeń pyłowych i gazowych w powietrzu w wyniku spalania paliw do celów komunikacyjnych i energetycznych,	- D P
	na terenie przezn. pod ogrody działkowe zaspokajanie socjalnych, wypoczynkowych i rekreacyjnych potrzeb społeczeństwa a zwłaszcza rodzin z dziećmi, emerytów, rencistów i niepełnosprawnych, poprzez kształtowanie warunków dla prowadzenia aktywnego i zdrowego trybu życia;	+ S B
Zwierzęta	stworzenie warunków do przebywania i migracji gatunków zwierząt w obszarze doliny rzeki Białej,	+ B D S
	ogrodzony ogród działkowy powoduje barierę w swobodnym przemieszczaniu się zwierząt w sąsiedztwie rzeki,	+ S B
	różnorodność roślinności na terenie 2ZD wpływa pozytywnie na obecność owadów i awifauny,	+ S B
Rośliny	utrzymanie drożności doliny rzecznej zapewniającej migrację gatunków roślin,	+ B D S
	zachowanie minimalnego terenu biologicznie czynnego,	+ D B S
	zapewnienie dalszego funkcjonowania zbiorowisk roślinnych związanych z siedliskiem podmokłym w dolinie rzecznej,	+ D B S
	rozwój roślinności zaplanowanej przez człowieka (ozdobna, ogrodowa) na terenie ROD,	+/- S B
Woda	kontynuowanie podłączania budynków do systemu wodno – kanalizacyjnego,	+ D S B
	profilowanie terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności i itp.,	+ S B
	utrzymanie drożności przepływu wód na całej długości rzeki Białej,	+ S B
	dążenie do ograniczenia powierzchni nieprzepuszczalnych,	+ P
	przeznaczenie terenów z możliwością wystąpienia podtopień i zalewania pod ogrody działkowe, zieleni urządzoną i wody powierzchniowe śródlądowe,	+ S B D
	dążenie do unaturalnienia biegu rzeki Białej poprzez dopuszczenie m.in. zmiany linii brzegowej cieków, zakaz podnoszenia rzędnej terenu i wymiany gruntu rodzimego na terenie 1ZP,WS,	+ S D B
Powietrze	emisja zanieczyszczeń z ruchu pojazdów oraz indywidualnych źródeł ciepła,	- D/S S/Ch B/P
	kształtowanie zieleni przyulicznej i zachowanie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej (w zależności od rodzaju terenu),	+ P D
	stosowanie nowoczesnych technologii względem ochrony powietrza, stosowanie odnawialnych źródeł energii,	+ D B
Powierzchnia ziemi	kształtowanie powierzchni terenu poprzez zrównania, wykopy, nasypy itp.,	- D S B
	profilowanie terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych,	+ D S b

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku
w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B

Elementy środowiska	Sposób oddziaływania	Ocena skutków ¹⁾
	zakaz podnoszenia rzędnej terenu i wymiany gruntu rodzimego (z wyjątkami określonymi w projekcie mpzp) na terenie 1ZP,WS,	+SB
	ograniczona powierzchnia zabudowy,	+ S B/P
	zachowanie minimalnego terenu biologicznie czynnego,	+ S B/P
Krajobraz	kształtowanie krajobrazu miejskiego przy zachowaniu pozostałości doliny rzecznej,	+ D S B
Klimat	ulica K. Ciołkowskiego jest terenem z dominującym procesem przewietrzania, a kompleks ogrodów działkowych wraz z rzeką Białą to tereny dynamizujące wymianę powietrza; obszar doliny rzecznej wraz z terenami komunikacyjnymi funkcjonują jako kanały przewietrzające,	- D S B/P
	zachowanie minimalnego terenu biologicznie czynnego oraz kształtowanie nasadzeń przy ulicach i parkingach, profilowanie terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych, wyłączenie spod zabudowy części terenu dolinnego o funkcji przewietrzającej,	+ S D P
Zasoby naturalne	zasolenie środowiska wodno-gruntowego w wyniku odladzania jezdni,	- Śr S P
	zachowanie minimalnego terenu biologicznie czynnego,	+ S D P
	produkcja rolna gleb w obszarze ROD;	+ S D B
Zabytki	brak zabytków w obszarze objętym opracowaniem,	+ S B
Dobra materialne	potencjalna możliwość podtopień konstrukcji budynków, altan lokalizowanych w obszarach z wysokim poziomem wód gruntowych, w zasięgu morfologicznej doliny rzecznej.	- Śr B

¹⁾ Typy oddziaływań na środowisko:

D – długoterminowe, Śr – średnioterminowe, K – krótkoterminowe, Ch - chwilowe, S – stałe, B – bezpośrednie, P – pośrednie,
„+” - pozytywne, „-” - negatywne

Oddziaływanie skumulowane na środowisko wynikające z realizacji ustaleń projektu planu wystąpi na etapie inwestycyjnym, poprzez zwiększenie poziomu hałasu, ilości zanieczyszczeń spalinami oraz zanieczyszczenie gruntu produktami ropopochodnymi z ciężkiego sprzętu budowlanego. Ze względu na proponowany rodzaj i skalę inwestycji zawartą w projekcie planu, uciążliwości te będą krótko- bądź średnioterminowe (prowadzone w ściśle określonym czasie).

Przyszłe zagospodarowanie lewobrzeżnej części rzeki Białej ujętej w projekcie mpzp poprzez przeznaczenie terenu pod zieleń urządzoną i wody powierzchniowe śródlądowe umożliwi dalszą, niezmienną migrację gatunków. Niewielki zasięg terenu pomiędzy korytem rzeki a ogrodzonym ogrodem działkowym nie pozwoli na zapewnienie swobodnego dostępu do rzeki oraz na podjęcie renaturyzacji rzeki. Działania te są możliwe jedynie na terenach w sąsiadujących, obowiązujących planach miejscowych uwzględniających potrzeby dalszego funkcjonowania korytarza ekologicznego w postaci doliny rzecznej oraz umożliwienia rekreacyjno-wypoczynkowego udostępniania terenu przyrzecznego na całej długości rzeki Białej.

Założenia projektu planu generalnie uwzględniają dotychczasowe zasady zagospodarowania tych terenów, pozostawiając teren ogrodów działkowych oraz rzekę Białą jako tereny retencji naturalnej, z dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnej, co będzie sprzyjało łagodzeniu negatywnych zmian klimatu.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W związku z informacjami przedstawionymi we wcześniejszych rozdziałach, w dalszej części pracy odniesiono się jedynie do środowiska w zasięgu terenu objętego projektem planu.

Ustalenia projektu planu miejscowego ograniczające lub eliminujące negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi:

❖ w zakresie kształtowania zieleni i pośrednio krajobrazu:

- ustala się zagospodarowanie zielenią w formie kompozycji wielostopniowej (drzew, krzewów i roślin okrywowych);
- ustala się kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności i inne,
- ustala się w przypadku budowy parkingów (nie dotyczy parkingów w drogach publicznych) – zagospodarowanie terenu z uwzględnieniem zieleni w proporcji co najmniej 1 drzewo na 5 miejsc postojowych w obrębie parkingu lub po jego obrysie,
- na terenach dróg publicznych dopuszcza się nasadzenie drzew w liniach rozgraniczających ulicy,
- ustala się zagospodarowanie zielenią w pasach drogowych ulic z zastosowaniem gatunków drzew i krzewów odpowiednich do nasadzeń przyulicznych pod względem estetyki i odporności, w miejscach wolnych od infrastruktury technicznej, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszych,
- teren o symbolu 1ZP,WS przeznacza się pod zieleń urządzoną oraz wody powierzchniowe śródlądowe,
- teren o symbolu 2ZD przeznacza się pod ogrody działkowe,
- teren o symbolu 1ZP,WS stanowi obszar wspomagający utrzymanie walorów przyrodniczych oraz powiązań ekologicznych poza obszarem planu oraz pełni funkcję hydrologiczną, biologiczną oraz rekreacyjną,
- na terenie o symbolu 1ZP,WS:
 - ustala się utrzymanie drożności przepływu wód,
 - dopuszcza się:
 - lokalizację ciągów pieszych,
 - budowę kładek, mostów z uwzględnieniem maksymalnego poziomu wody oraz z umożliwieniem migracji zwierząt,
 - budowę infrastruktury technicznej,
 - zmianę linii brzegowej cieków,
 - zakazuje się:
 - lokalizacji budynków,
 - lokalizacji obiektów tymczasowych,
 - przekształcania koryta cieku w formę kanału zamkniętego,
 - podnoszenia rzędnej terenu i wymiany gruntu rodzimego, z wyłączeniem robót związanych z budową obiektów, o których mowa w ww. dopuszczeniach, wyłącznie w zakresie niezbędnym do budowy tych obiektów,

- ustala się powierzchnię biologicznie czynną:
 - na terenie o symbolu 1ZP,WS: minimum 80 %,
 - na terenie o symbolu 2ZD: minimum 75 %;

- ❖ **w zakresie ochrony wód powierzchniowych, gruntowych i podziemnych:**
- ustala się ogólnomiejską sieć wodociągową jako podstawowy system zaopatrzenia w wodę,
- dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z innych systemów wodociągowych, spełniających warunki dotyczące zbiorowego zaopatrzenia w wodę,
- dopuszcza się korzystanie z własnych ujęć wody zgodnie z zasadami zawartymi w przepisach Prawa wodnego,
- ustala się ogólnomiejską sieć kanalizacji sanitarnej jako podstawowy system odprowadzenia ścieków komunalnych,
- dopuszcza się odprowadzenie ścieków do innych systemów kanalizacji sanitarnej spełniających warunki dotyczące zbiorowego odprowadzania ścieków, określone w przepisach o zbiorowym odprowadzeniu ścieków lub innych systemów zgodnie z przepisami odrębnymi,
- w zakresie odprowadzenia wód opadowych i roztopowych ustala następujące odbiorniki tych wód:
 - grunt, przy wykorzystaniu systemów retencji wody,
 - rzekę Białą zlokalizowaną w granicach planu, za pośrednictwem sieci kanalizacji deszczowej, drenażowej, cieków i rowów,
- dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do lokalnych lub indywidualnych systemów odprowadzania wód opadowych,
- na terenie o symbolu 1ZP,WS ustala się utrzymanie drożności przepływu wód,
- na terenie o symbolu 1ZP,WS dopuszcza się zmianę linii brzegowej cieków,
- ustala się w zakresie zagospodarowania terenu o symbolu 1KD-GP (ul. K. Ciołkowskiego) utrzymanie budowli i urządzeń wodnych umożliwiających swobodny przepływ wód wraz z ciągiem pieszym/drogą rowerową,
- ustala się kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych z wykorzystaniem takich form jak: niecki chłonne, oczka wodne, skupiska roślinności i inne,
- na terenie o symbolu 1ZP,WS zakazuje się przekształcania koryta cieku w formę kanału zamkniętego;

- ❖ **w zakresie ochrony powietrza i pośrednio klimatu:**
- w zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się stosowanie lokalnych lub indywidualnych źródeł ciepła, wytwarzanego w procesach:
 - a) przetwarzania energii elektrycznej,
 - b) odzyskiwania energii (solarnej, gruntowej, wodnej lub zawartej w innych nośnikach),
 - c) spalania gazów opałowych, olejów opałowych niskosiarkowych,
 - d) wykorzystania ciepła z ogólnomiejskich sieci ciepłowniczych wodnych i parowych zlokalizowanych poza granicami planu,
- w zakresie zaopatrzenia w ciepło dopuszcza się stosowanie:
 - a) innych ogólnomiejskich systemów i czynników służących do przesyłania energii, niż określone w ww. pkt lit. a i d,
 - b) indywidualnych źródeł ciepła, o mocy nie większej niż 30 kW, wytwarzanego w procesie spalania paliw stałych,
- przeznaczają się teren o symbolu 1ZP,WS pod zieleń urządzoną, a teren o symbolu 2ZD – pod ogrody działkowe,

- na terenach dróg publicznych dopuszcza się nasadzenie drzew w liniach rozgraniczających ulicy,
- ustala się minimalny teren biologicznie czynny zgodnie z ustaleniami szczegółowymi zawartymi w projekcie planu;

❖ **w zakresie ochrony przed hałasem i polami elektromagnetycznymi:**

- w zakresie ochrony przed hałasem ustala się dopuszczalny poziom hałasu w środowisku na terenach o symbolach 1ZP, WS i 2ZD – jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
- ustala się strefę techniczną dla napowietrznej linii elektroenergetycznej (obustronnie od osi linii) wysokiego napięcia 110 kV – 20 m, w której:
 - dopuszcza się lokalizowanie budynków przeznaczonych na pobyt ludzi, pod warunkiem spełnienia przepisów odrębnych i norm dotyczących budowy obiektów w sąsiedztwie linii energetycznych, warunków eksploatacji linii energetycznych oraz warunków dotyczących przebywania ludzi w sąsiedztwie linii energetycznych w strefie elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego,
 - zakazuje się nasadzania roślinności wysokiej (powyżej 2 m) w odległości mniejszej niż 5,5 m (dotyczy korony drzewa) od rzutu pionowego przewodu linii 110 kV,
- ustala się obsługę terenu w zakresie łączności bezprzewodowej telefonii i internetu – z istniejących stacji bazowych telefonii cyfrowej zlokalizowanych poza granicami planu oraz projektowanych stacji bazowych telefonii cyfrowej i internetowych zlokalizowanych na istniejących i projektowanych budynkach,
- dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej z wyjątkiem masztów i wież wolno stojących (tj. nie umieszczanych na budynkach);

❖ **w zakresie gospodarki odpadami:**

- ustala się prowadzenie zagospodarowania odpadów w oparciu o plan gospodarki odpadami.

Urbanizacja w ujęciu przestrzennego rozwoju miasta jest zjawiskiem naturalnym. W związku z tym przekształcenia zmierzające do zmiany zagospodarowania poszczególnych terenów na obszarze miasta są nieuniknione. W przedmiotowym projekcie planu znajdują się zapisy mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Korzystnym, z punktu widzenia ochrony środowiska są zapisy przeznaczające część doliny rzecznej pod zieleń urządzoną i wody powierzchniowe śródlądowe. Teren o symbolu 1ZP, WS stanowi obszar wspomagający utrzymanie walorów przyrodniczych oraz powiązań ekologicznych poza obszarem planu oraz pełni funkcję hydrologiczną, biologiczną oraz rekreacyjną. Na terenie tym ustalono utrzymanie drożności przepływu wód, dopuszczono m.in. zmianę linii brzegowej cieków oraz zakazano: lokalizacji budynków, obiektów tymczasowych, przekształcania koryta cieku w formę kanału zamkniętego, podnoszenia rzędnej terenu i wymiany gruntu rodzimego (za wyjątkami określonymi w projekcie planu).

Zieleń miejska, jako wielofunkcyjny, architektoniczny element podnoszący walory estetyczne miasta, stanowi jeden z ważniejszych czynników wpływających na stan środowiska w mieście. Odpowiednio zagospodarowane i utrzymywane obszary zieleni pełnią szereg funkcji: ekologiczne, klimatyczne, retencyjne, estetyczne i rekreacyjne. Roślinność znajdująca się w dolinie rzecznej oraz powierzchnia biologicznie czynna ma zdolności asymilacyjne i transpiracyjne, zatrzymuje wody opadowe, spowalnia odpływ wód opadowych. Asymilacja przez drzewa i roślinność niską wody z opadów atmosferycznych powoduje redukcję odpływów powierzchniowych.

Kompleks rodzinnych ogrodów działkowych oraz teren przeznaczony pod zieleni urządzonej oraz wody powierzchniowe śródlądowe stanowią (poprzez ustalenia względem ich zagospodarowania) strefę zabezpieczającą przed zagrożeniem powodziowym od rzeki Białej dla wystąpienia wody 50-letniej oraz 100-letniej. Są to jednocześnie tereny podstawowego systemu przyrodniczego miasta, wyłączone spod zabudowy zgodnie ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku*. Obszary te są niezbędne dla kształtowania jakości życia mieszkańców Białegostoku, ze względu na zdolność retencjonowania wody, kształtowanie lokalnego klimatu i regenerację powietrza oraz walory krajobrazowe, rekreacyjne i dydaktyczne.

Wprowadzone ustalenia planistyczne zapewniają w sposób minimalny względem istniejącego zagospodarowania terenu przyrzecznego ochronę lokalnego korytarza ekologicznego umożliwiającego migrację, bytowanie i żerowanie zwierząt.

Objęcie analizowanego terenu scentralizowanym systemem gospodarki wodno-ściekowej z przeznaczeniem do odprowadzenia ścieków do oczyszczalni miejskiej doprowadzi do zmniejszenia przedostawania się zanieczyszczeń do gleby i wód gruntowych, a w wyniku tego ich migracji do wód powierzchniowych. Dopuszczono odprowadzenie ścieków do innych systemów kanalizacji sanitarnej spełniających warunki dotyczące zbiorowego odprowadzania ścieków, określone w przepisach o zbiorowym odprowadzeniu ścieków lub innych systemów zgodnie z przepisami odrębnymi. Możliwość lokalizacji skumulowanej liczby szamb na terenie kompleksu ogrodów działkowych byłoby problematyczne w wyniku potencjalnej nieszczelności tych budowli. Posiadanie nieszczelnego szamba grozi zanieczyszczeniem bakteriologicznym i chemicznym gleby oraz wody. Ważne jest zadbanie o stan sanitarny gleby i wody w rejonie kompleksu ogrodów działkowych w ramach regulaminu ROD. Dobrym rozwiązaniem może być wybudowanie w rejonie ROD lokalnej kanalizacji, podłączonej do dużego szamba zbiorczego lub do kanalizacji miejskiej. Kanalizowanie ogrodów działkowych jest wskazane ze względu na ograniczenie ryzyka zanieczyszczenia wód gruntowych fekaliami ze źle zabezpieczonych szamb. Tym ważniejsze takie zastosowania kanalizacyjne są ze względu na lokalizację ROD im. J. Słowackiego na terenach z wysokim poziomem wód gruntowych, w obszarze doliny rzecznej oraz w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Białej.

Ustalenie podstawowym odbiornikiem wód opadowych gruntu (przy wykorzystaniu systemów retencji wodnej) oraz rzeki Białej (za pośrednictwem sieci kanalizacji deszczowej, drenażowej, cieków i rowów) umożliwi magazynowanie wód opadowych „u źródła”, a zatem - zasilenie gruntu w wodę, zanik susz hydrologicznych, prawidłowy obieg wody w przyrodzie.

Stan jakości powietrza w obszarze objętym projektem planu będzie utrzymany na podobnym do obecnego poziomie. Ponadto dostosowano ustalenia dotyczące zapotrzebowania na energię elektryczną, jak i ciepłą przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii. Dodatkowo w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania emitowanych substancji utrzymano funkcjonowanie Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. Juliusza Słowackiego oraz zachowano teren zieleni urządzonej w obszarze przyrzecznym.

W przypadku zagospodarowania parkingów ustalono wprowadzenie zieleni wysokiej w proporcji co najmniej 1 drzewo na 5 miejsc postojowych w obrębie parkingu lub po jego obrysie (nie dotyczy parkingów w drogach publicznych) oraz ustalono zagospodarowanie zielenią w pasach drogowych ulic z zastosowaniem gatunków drzew i krzewów odpowiednich do nasadzeń przyulicznych pod względem estetyki i odporności. Roślinność wprowadzona na teren parkingu i ulic nie tylko zatrzymuje wodę opadową i ma korzystny wpływ na lokalny mikroklimat, ale też oczyszcza powietrze z kancerogennych produktów spalania paliw, z pyłów i innych zanieczyszczeń. Dodatkowo rośliny te pozytywnie wpływają na psychikę. Im większa jest utwardzona powierzchnia, tym bardziej nas przytłacza, a odpowiednio rozlokowane rośliny przełamują tę monotonię, dzieląc przestrzeń na mniejsze wnętrza. Poza tym w upalne, letnie dni bujna roślinność łagodzi warunki klimatyczne nawilżając powietrze i rzucając cień.

W projekcie planu wskazano ustalenia zmierzające do adaptacji do zmian klimatu: zabezpieczenie terenu podstawowego systemu przyrodniczego określonego w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku* będącego zarówno fragmentem doliny rzeki Białej przed zabudową i utwardzeniem, zakaz podnoszenia rzędnej terenu i wymiany gruntu rodzimego (za wyjątkami określonymi w projekcie planu) na terenie 1ZP,WS, możliwość zmiany linii brzegowej cieków, kształtowanie rzeźby terenu umożliwiające retencjonowanie wód opadowych, zachowanie powierzchni biologicznie czynnej na terenach wskazanych do zainwestowania ograniczy negatywne skutki susz i powodzi. Ponadto dostosowano ustalenia dotyczące zapotrzebowania na energię elektryczną, jak i ciepłą przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszaru przyrzecznego z wysokim poziomem wód gruntowych przeznaczonego pod teren zieleni urządzonej (z zakazem zabudowy). Nie przewiduje się, by zamierzenia omawianego projektu planu miejscowego wpłynęły na zmianę klimatu.

W zakresie ochrony ludności przed hałasem wprowadzono do zapisów planu klasyfikację wrażliwości terenów na hałas zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ustalenia planistyczne nie zakazują wprowadzenia rozwiązań technicznych, konstrukcyjnych budynków lub w otoczeniu działki w celu zminimalizowania potencjalnego oddziaływania hałasu komunikacyjnego.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego na ludzi. Podwyższona emisja pól elektromagnetycznych może wystąpić jedynie w przypadku instalowania nadawczych urządzeń telekomunikacyjnych wysokiej mocy w postaci m.in. stacji bazowych telefonii komórkowych, ale wówczas pola elektromagnetyczne są odnotowywane na bardzo dużych wysokościach, w miejscach niedostępnych dla ludności. Przez teren objęty opracowaniem przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. W związku z zabezpieczeniem społeczeństwa przed nadmiernym promieniowaniem elektromagnetycznym ustalono od niej strefę techniczną (obszar po 20 m obustronnie od osi linii WN). Zagospodarowanie rekreacyjne w strefie linii napowietrznych elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110 kV oraz w jej sąsiedztwie jest wskazane ze względu na czasową (a nie – długotrwałą) obecność ludzi w tym rejonie.

W zakresie gospodarki odpadami ustalono prowadzenie zagospodarowania odpadów w oparciu o plan gospodarki odpadami. Gospodarka odpadami będzie funkcjonowała zgodnie z zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców miasta z uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów surowcowych. Pozwoli to na zmniejszenie obciążenia środowiska naturalnego rosnącym strumieniem odpadów.

Ustalenia zawarte w projekcie planu zapewniają na terenie miasta wzdłuż doliny rzecznej migrację gatunków, nie utrudniają podstawowych powiązań ekologicznych. Jednakże wprowadzony ogród działkowy w rejonie doliny rzecznej zubożył tę część korytarza ekologicznego w zakresie siedlisk charakterystycznych dla dolin, zawęził szerokość drogi migracyjnej dla gatunków po lewobrzeżnej części rzeki Białej poprzez bliskie sąsiedztwo terenu ogrodzonego.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się zagrożeń względem niekorzystnego wpływu na zdrowie ludzi. Wprowadzone funkcje i ustalenia projektu planu stworzyły warunki do zachowania zasady zrównoważonego rozwoju.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE ZMIANY PLANU WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY (BIORĄC POD UWAGĘ CELE I GEOGRAFICZNY ZASIĘG PLANU ORAZ CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU)

Uwzględniając lokalizację najbliższych (względem położenia opracowywanego planu) obszarów Natura 2000 – Puszcę Knyszyńską, Ostoję Knyszyńską oraz Bagienną Dolinę Narwi, ich zadania ochronne a także cel i geograficzny zasięg projektu planu, nie przewiduje się negatywnych oddziaływań omawianego terenu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Zgodnie z zapisami ustawowymi rolą prognozy nie jest ocena przyjętych w projekcie planu rozwiązań planistycznych, a sprawdzenie czy w przyjętych rozwiązaniach zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego, w tym zdrowia ludzi. Szczegółowość dokumentu uzależniona jest od szczegółowości zapisów planu. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B sporządzana była równocześnie z opracowaniem dokumentu planistycznego. Zespół autorski prognozy pozostawał w stałym kontakcie z zespołem projektowym planu i jego członkowie uczestniczyli w posiedzeniach, na których konkretyzowały się rozwiązania planistyczne. Zastosowanie takiej metody dla opracowania pozwoliło na przyjęcie rozwiązań przestrzennych, które w dużym stopniu spowodowały uniknięcie potencjalnych znaczących kolizji i konfliktów, doprowadzając do wyboru najbardziej pożądaných i optymalnych kierunków działań.

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu.

W przypadku braku planu – wariant „zerowy” na terenie objętym opracowaniem nie zajdą istotne zmiany w istniejącym stanie zagospodarowania obszaru. Nadal będzie to przestrzeń z dominującą funkcją ogrodniczą. Tereny wyłączone spod zabudowy z dużym udziałem powierzchni biologicznej będą w dalszym ciągu funkcjonować jako tereny retencyjne, zabezpieczające okoliczne obszary przed podtopieniami i potencjalnym zalewem wód z koryta Białej, jako tereny biologiczne i wpływające pozytywnie na klimat dynamizując wymianę powietrza.

Jednocześnie należy zauważyć, że wcześniejsze podejmowane działania do uchwalenia projektu planu, które polegały na przeznaczeniu części terenu ogrodów działkowych w sąsiedztwie rzeki pod teren zieleni urządzonej ogólnodostępnej były korzystniejsze pod względem funkcjonowania korytarza ekologicznego doliny Białej. Zalecenia z opracowań przyrodniczych i hydrograficznych wskazują na zwiększenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych całej doliny, w tym także omawianego odcinka, ze szczególnym

uwzględnieniem strefy koryta i brzegowej. Powinny one polegać m.in. na zwiększeniu liczby specyficznych mikrosiedlisk korytowych stwarzających warunki do bytowania bogatszej i bardziej zróżnicowanej fauny bezkręgowej oraz kręgowej. Wówczas byłby zabezpieczony szerszy zasięg przestrzeni do migracji gatunków zwierząt oraz wprowadzenia roślinności zgodnej z siedliskiem. Wyłożony projekt planu do publicznego wglądu nie zyskał poparcia wśród lokalnej społeczności związanej z ogrodem działkowym. By uwzględnić potrzeby działkowiczów postanowiono zmienić projekt planu, przedstawiając rozwiązania w obecnie analizowanym projekcie mpzp. Strefa o szerszym spektrum migracji gatunków, odpowiednio zagospodarowana dolina rzeczna przy uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych będzie realizowana na podstawie obowiązujących, sąsiadujących planów miejscowych.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2021, poz. 1073) „ogrodnictwo działkowe, będące dziedziną życia społecznego, przyczyniającą się do zaspakajania socjalnych, wypoczynkowych i rekreacyjnych potrzeb społeczeństwa, a zwłaszcza rodzin z dziećmi, emerytów, rencistów i niepełnosprawnych, poprzez kształtowanie warunków dla prowadzenia aktywnego i zdrowego trybu życia oraz ochrony środowiska i przyrody, uznaje się za konieczne zapewnienie dalszego istnienia i rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych, jako stałych elementów infrastruktury gmin, które powinny być uwzględniane w procesie ich rozwoju dla dobra obecnego i przyszłych pokoleń”.

Zadaniem planowania przestrzennego jest zapewnienie utrzymania warunków równowagi przyrodniczej oraz racjonalna gospodarka zasobami środowiska. Jednocześnie ważne są głosy ludzi podczas konsultacji społecznych. Należy zauważyć, że w obecnie opracowanym projekcie mpzp zabezpieczono obszar przyrzeczny względem stanu istniejącego jedynie w niezbędnym minimum.

12. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B wykonano na podstawie art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.) oraz art. 46 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.). Prognoza zawiera możliwie wyczerpujące opisanie środowiska w jego złożoności oraz przewidywania jego zmian spowodowanych oddziaływaniem wprowadzonych zamierzeń realizacyjnych dokumentu planistycznego.

Projekt planu obejmuje teren ogrodu działkowego i przyległego odcinka rzeki Białej o powierzchni około 4,58 ha położony pomiędzy ulicami K. Ciołkowskiego i Żubrów, w granicach działek nr ewid. 140/2, 141, 142, fragment działki 252/2 oraz fragmenty ulic K. Ciołkowskiego i Żubrów.

Zgodnie ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku* większość omawianego terenu znajduje się w obrębie obszaru podstawowego systemu przyrodniczego o kategorii ZP – tereny zieleni urządzonej oraz zarówno terenu podstawowej przestrzeni publicznej. Wzdłuż ul. K. Ciołkowskiego określono korytarz ulicy. Fragment ulicy Żubrów zakwalifikowano do obszaru urbanizacji o kategorii

2MN – tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności. Obszary tworzące system przyrodniczy miasta stanowią wg *Studium* nienaruszalny zasób środowiska przyrodniczego. Zasób ten jest niezbędny dla kształtowania jakości życia mieszkańców Białegostoku, ze względu na zdolność regeneracji powietrza, retencjonowania wody oraz walory krajobrazowe i rekreacyjne. Niezwykle istotne jest zachowanie tych obszarów w celu budowania ich ciągłości i spójności w skali całego miasta.

Potrzeba sporządzenia projektu planu wynikała przede wszystkim z konieczności określenia zasad zabudowy i zagospodarowania terenów uwzględniając ład przestrzenny i zrównoważony rozwój, ograniczenia konfliktów funkcjonalno-przestrzennych wynikających z sąsiedztwa różnych funkcji, ochrony przed ewentualną zabudową terenów zieleni wchodzących w skład systemu przyrodniczego miasta oraz ochrony terenów przed zagospodarowaniem i zabudową niezgodną z polityką przestrzenną gminy.

Przystępując do opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B zadbano by nie naruszyć celów i kierunków działań wielu dokumentów o skali lokalnej, wojewódzkiej i krajowej, na które przekładają się cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym Unii Europejskiej. Uwzględniono ponadto wyniki monitoringu środowiska, w szczególności w zakresie powietrza, pól elektromagnetycznych i hałasu – czynników wpływających w dużym stopniu na zdrowie ludzi w strefie miejskiej.

W obrębie analizowanego terenu znajduje się dolina rzeczna z występującymi gruntami mineralno-organicznymi i organicznymi w obniżeniach terenu, z wysoko zalegającą wodą gruntową i możliwością zalewu wodami powierzchniowymi podczas nagłych opadów burzowych. Z tego też względu, większość terenu objęta opracowaniem posiada niekorzystne warunki do zabudowy. Warunki gruntowo-wodne terenu są ściśle związane z budową geologiczną i hydrograficzną. Głębokość występowania pierwszego poziomu wody od powierzchni terenu kształtuje się od 2-4 m p.p.t. w części południowo-zachodniej do 0-1 m p.p.t. w rejonie północnym analizowanego obszaru objętego projektem mpzp. Poziom wód gruntowych może ulegać okresowym wahaniom w zależności od pory roku oraz ilości opadów atmosferycznych.

Tereny wyłączone spod zabudowy pełnią funkcje retencyjne, klimatyczne, biologiczne, spowalniają odpływ wody oraz poprawiają bilans wodny zlewni. Należy dołożyć wszelkich starań, aby ograniczyć niekorzystną ingerencję na terenach dolinnych. Wysokie stany wód w dolinach rzecznych mogą spowodować lokalne podtopienia w granicach projektu planu. Ważne jest by w maksymalnym stopniu nie utwardzać powierzchni i zachować tereny biologicznie czynne. Na terenie rodzinnego ogrodu działkowego zgodnie z ustawą jest umożliwiona realizacja budynków, których łączna powierzchnia zabudowy w obrębie analizowanego projektu mpzp może sięgać nawet 20 % terenu ROD im. J. Słowackiego przy obecnym podziale działek. Nie uszczelnianie terenów dolinnych zminimalizuje ryzyko strat wywołanych zalaniem (zwłaszcza terenów sąsiednich). Nie uszczelnianie terenów dolinnych zminimalizuje ryzyko strat wywołanych zalaniem (zwłaszcza terenów sąsiednich).

Mając na uwadze konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju zadbano o wyrównanie potencjałów między terenami o charakterze otwartym i zabudowanym. Cenne jest kształtowanie terenów zieleni urządzonej przy uwzględnieniu potrzeb rzeki Białej oraz istniejącego kompleksu rodzinnych ogrodów działkowych, co stwarza możliwość codziennego kontaktu z przyrodą. Struktury zieleni zapewniają miastu podniesienie standardów jakości życia (łagodzenie uciążliwości klimatu miejskiego i poprawę estetyki miasta). Dodatkowo na takich terenach zatrzymywana, retencjonowana jest woda deszczowa, co przyczynia się do spowolnienia lub redukcji odpływu oraz poprawy bilansu wodnego zlewni. Infiltracja wód do gruntu, jest najprostszym sposobem zagospodarowania wód deszczowych w miejscu powstania

opadu i zasilania wód gruntowych. Zachowanie przyrody w miastach stanowi szczególny przykład zrównoważonego rozwoju.

Realizacja projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wywoła zróżnicowane przekształcenia środowiska przyrodniczego, w zależności od aktualnego sposobu zagospodarowania terenu oraz charakteru zaprojektowanych funkcji. Ocenę zmian w środowisku przyrodniczym i życiu ludzi, wywołaną realizacją ustaleń projektu planu dokonano dla wydzielonych w planie terenów różniących się przeznaczeniem, którą przedstawiono poniżej.

Tabela 3 Prognoza w zakresie skutków dla środowiska i zdrowia ludzi, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu

FUNKCJA TERENU	WPŁYW USTALEŃ PLANISTYCZNYCH NA ŚRODOWISKO, W TYM NA ZDROWIE I ŻYCIE LUDZI
teren zieleni urządzonej ZP teren wód powierzchniowych śródlądowych WS teren ogrodów działkowych ZD	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie krajobrazu miejskiego bazującego na pozostałościach doliny rzecznej, - teren stanowi obszar wspomagający utrzymanie walorów przyrodniczych oraz powiązań ekologicznych poza obszarem planu, pełni funkcję hydrologiczną, biologiczną oraz rekreacyjną, - teren przezn. pod zieleni urządzonej 1ZP,WS traktowany jako teren publiczny i ogólnodostępny służy zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych mieszkańców, - teren przezn. pod ogród działkowy 2ZD służy zaspokajaniu socjalnych, wypoczynkowych i rekreacyjnych potrzeb społeczeństwa a zwłaszcza rodzin z dziećmi, emerytów, rencistów i niepełnosprawnych, poprzez kształtowanie warunków dla prowadzenia aktywnego i zdrowego trybu życia, - oczyszczanie powietrza z substancji zanieczyszczających przez strukturę roślin, napowietrzenie aglomeracji miejskiej wzdłuż doliny, - wyznaczenie strefy technicznej od linii WN 110 kV, czyli obszaru o szerokości po 20 m obustronnie od osi linii, - pełnienie funkcji korytarza ekologicznego w skali miasta, - teren stanowi strefę zabezpieczającą przed zagrożeniem powodziowym od rzeki Białej dla wystąpienia wody 50-letniej oraz 100-letniej, - możliwość unaturalnienia koryta rzeki Białej poprzez m.in. zmianę linii brzegowej cieków, zakaz podnoszenia rzędnej terenu i wymiany gruntu rodzimego (za wyjątkami określonymi w projekcie planu) na terenie o symbolu 1ZP,WS, - wskazanie podłączenia terenu ROD do kanalizacji sanitarnej lub zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko wodno-głębokie przed zanieczyszczeniem sanitarnym z potencjalnych wycieków z nieszczelnych szamb, - kształtowanie mikro- i topoklimatu miasta - obszar napowietrzający miasto i dynamizujący wymianę powietrza, - zachowanie terenu biologicznie czynnego, - ogrodzenie ROD stanowi barierę w swobodnym przemieszczaniu się zwierząt w obszarze doliny rzecznej, - zastosowanie zapisów planistycznych odnośnie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku.
teren dróg publicznych KD	<ul style="list-style-type: none"> - emisja hałasu i substancji zanieczyszczających z ruchu samochodowego, - zasolenie gleb wzdłuż dróg podczas odladzania jezdni, - w zakresie zagospodarowania terenu o symbolu 1KD-GP (ul. K. Ciołkowskiego) utrzymanie budowli i urządzeń wodnych umożliwiających swobodny przepływ wód wraz z ciągiem pieszym/drogą rowerową, - utwardzenie nawierzchni, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej,

	- wprowadzenie nasadzeń drzew wpływających na oczyszczanie powietrza z substancji zanieczyszczających.
--	--

Urbanizacja w ujęciu przestrzennego rozwoju miasta jest zjawiskiem naturalnym. W związku z tym przekształcenia zmierzające do zmiany zagospodarowania poszczególnych terenów na obszarze miasta są nieuniknione. W przedmiotowym projekcie planu znajdują się zapisy mające na celu zapobieganie lub ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Zabiegi ograniczające lub minimalizujące negatywne oddziaływania na elementy środowiska zostały dostosowane do planowanej funkcji oraz sąsiedztwa omawianego terenu poprzez ochronę lokalnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ochronę wód powierzchniowych i gruntowych, ochronę przed hałasem i polami elektromagnetycznymi, ochronę klimatu i powietrza, ochronę dziedzictwa kulturowego, kształtowanie terenów zieleni oraz prowadzenie prawidłowej gospodarki odpadami.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie przewiduje się zagrożeń względem niekorzystnego wpływu na zdrowie i życie ludzi.

Omawiany obszar nie charakteryzuje się szczególną różnorodnością florystyczną. Część analizowanego terenu pomiędzy ul. K. Ciołkowskiego, korytem rzeki Białej i ul. Wilczej zajęta jest przez Rodzinny Ogród Działkowy im. J. Słowackiego. Dominują tu uprawy ogrodnicze, krzewy i drzewa owocowe i ozdobne. Należy zwrócić uwagę na dobór gatunków rodzimych i wykluczyć gatunki obce i inwazyjne. Ogród działkowy to miejsce umożliwiające produkcję dóbr konsumpcyjnych poprzez dostarczanie świeżej i zdrowej lokalnej żywności, w tym roślin leczniczych i przyprawowych. Należy mieć na uwadze ograniczone wykonywanie zabiegów przy pomocy środków chemicznych do ochrony roślin na terenie ROD, które mogą mieć negatywne skutki dla ludzi, upraw ogrodniczych i zwierząt. Zaleca się w pierwszej kolejności sięgnięcie po produkty naturalne oraz biologiczne. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony na terenie kompleksu ogrodu działkowego może stanowić potencjalne zagrożenie dla środowiska wodnego rzeki Białej (możliwość zanieczyszczenia ze spływem powierzchniowym w gruncie).

Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko opracowywano równoległe z projektem planu. Zespół autorski prognozy pozostawał w stałym kontakcie z zespołem projektowym planu i jego członkowie uczestniczyli w posiedzeniach, na których konkretyzowały się rozwiązania planistyczne. W wyniku zastosowania takiej metody dla opracowania przyjęto rozwiązania przestrzenne, które pozwoliły na uniknięcie potencjalnych znaczących kolizji i konfliktów, doprowadzając do wyboru najbardziej pożądaných i optymalnych kierunków działań.

W przypadku braku planu na terenie objętym opracowaniem nie zajdą istotne zmiany w istniejącym stanie zagospodarowania obszaru. Nadal będzie to przestrzeń z dominującą funkcją ogrodniczą. Tereny wyłączone spod zabudowy z dużym udziałem powierzchni biologicznej będą w dalszym ciągu funkcjonować jako tereny retencyjne, zabezpieczające okoliczne obszary przed podtopieniami i potencjalnym zalewem wód z koryta Białej, jako tereny biologiczne i wpływające pozytywnie na klimat dynamizując wymianę powietrza.

Jednocześnie należy zauważyć, że wcześniejsze podejmowane działania do uchwalenia projektu planu, które polegały na przeznaczeniu części terenu ogrodów działkowych w sąsiedztwie rzeki pod teren zieleni urządzonej ogólnodostępnej były korzystniejsze pod względem funkcjonowania korytarza ekologicznego doliny Białej. Zalecenia z opracowań przyrodniczych i hydrograficznych wskazują na zwiększenie walorów przyrodniczo-krajobrazowych całej doliny, w tym także omawianego odcinka, ze szczególnym uwzględnieniem strefy koryta i brzegowej. Powinny one polegać m.in. na zwiększeniu liczby specyficznych mikrosiedlisk korytowych stwarzających warunki do bytowania bogatszej i bardziej zróżnicowanej fauny bezkręgowej oraz kręgowej. Wówczas byłyby zabezpieczone

szerszy zasięg przestrzeni do migracji gatunków zwierząt oraz wprowadzenia roślinności zgodnej z siedliskiem. Wyłożony projekt planu do publicznego wglądu nie zyskał poparcia wśród lokalnej społeczności związanej z ogrodem działkowym. By uwzględnić potrzeby działkowiczów postanowiono zmienić projekt planu, przedstawiając rozwiązania w obecnie analizowanym projekcie mpzp. Strefa o szerszym spektrum migracji gatunków, odpowiednio zagospodarowana dolina rzeczna przy uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych będzie realizowana na podstawie obowiązujących, sąsiadujących planów miejscowych.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych „ogrodnictwo działkowe, będące dziedziną życia społecznego, przyczyniającą się do zaspakajania socjalnych, wypoczynkowych i rekreacyjnych potrzeb społeczeństwa, a zwłaszcza rodzin z dziećmi, emerytów, rencistów i niepełnosprawnych, poprzez kształtowanie warunków dla prowadzenia aktywnego i zdrowego trybu życia oraz ochrony środowiska i przyrody, uznaje się za konieczne zapewnienie dalszego istnienia i rozwoju rodzinnych ogrodów działkowych, jako stałych elementów infrastruktury gmin, które powinny być uwzględniane w procesie ich rozwoju dla dobra obecnego i przyszłych pokoleń”.

Zadaniem planowania przestrzennego jest zapewnienie utrzymania warunków równowagi przyrodniczej oraz racjonalna gospodarka zasobami środowiska. Jednocześnie ważne są głosy ludzi podczas konsultacji społecznych. Należy zauważyć, że w obecnie opracowanym projekcie mpzp zabezpieczono obszar przyrzeczny względem stanu istniejącego jedynie w niezbędnym minimum.

Biorąc pod uwagę lokalizację najbliższych (względem położenia projektu planu) obszarów Natura 2000 – Puszcę Knyszyńską, Ostoję Knyszyńską oraz Bagienną Dolinę Narwi, ich zadania ochronne a także cel i geograficzny zasięg opracowania, nie przewiduje się negatywnych oddziaływań omawianego terenu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Ze względu na przyjęte zagospodarowanie terenu objętego projektem planu oraz mogące powstać zamierzenia inwestycyjne w wyniku realizacji jego ustaleń, nie stwierdza się wystąpienia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Monitoring skutków realizacji ustaleń planu prowadzony będzie w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym dokonywanej zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przez Prezydenta Miasta Białegostoku co najmniej raz w kadencji rady. Zastosowane będą metody analityczno - porównawcze stanu zagospodarowania terenu oraz badane zmiany w środowisku w oparciu o prowadzone na bieżąco rejestry wydanych pozwoleń na budowę, rejestry obiektów oddanych do użytku, zestawienia rozbiórek obiektów oraz wydanych zezwoleń na realizację dróg, ortofotomapę Białegostoku oraz raporty i dokumenty opracowywane na potrzeby ochrony środowiska.

WYKORZYSTANE MATERIAŁY

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2519, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2021, poz. 1073);
- Standardowe Formularze Danych Natura 2000: Ostoja Knyszyńska (PLH200006) - aktualizacja w 03.2022 r., Puszcza Knyszyńska (PLB200003) – aktual. w 03.2022 r., Ostoja Narwiańska (PLH200024) – aktual. w 01.2023 r., Bagienna Dolina Narwi (PLB200001) – aktual. w 03.2022 r., Narwiańskie Bagna (PLH200002) – aktual. w 01.2023 r.;
- Ekofizjografia Białegostoku, Tom I Wstęp i diagnoza stanu środowiska przyrodniczego, Kwiatkowski W., Gajko K., Białystok 2011 r.;
- Ekofizjografia Białegostoku, Tom II Ocena i funkcjonowanie środowiska, uwarunkowania ekofizjograficzne, Kwiatkowski W., Gajko K., Białystok 2012 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla terenu miasta Białegostoku, Kwiatkowski W., Gajko K., Ksepko M., Miniuk P., Stepaniuk M., Białystok 2004 r.;
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej;
- Europejska konwencja krajobrazowa sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku - uchwała Nr XII/165/19 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2019 r.;
- Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obecny stan prawny, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Warszawa marzec 2015 r.;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1911);
- Stan środowiska w województwie podlaskim. Raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku, Białystok 2020 r.;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku, Białystok, kwiecień 2022 r.;
- Ocena stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód powierzchniowych województwa podlaskiego w 2017 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Białystok czerwiec 2018 r.;
- Raport z oceny stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019, PIG-PIB, Warszawa, listopad 2020 r.;

- Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2021 w województwie podlaskim, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Białymstoku GIOŚ, Białystok, czerwiec 2022 r.;
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych - AKPOŚK 2022 przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 5 maja 2022 r. wraz z wcześniejszymi aktualizacjami KPOŚK;
- Program ochrony powietrza dla strefy aglomeracja białostocka - uchwała Nr XXXIV/415/13 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 20 grudnia 2013 r. wraz z jego zmianą uchwałą Nr XIX/235/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 8 czerwca 2020 r. oraz uchwałą Nr XLIV/610/2022 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2022 r.;
- Strategiczna mapa hałasu miasta Białystok, 2022 r.;
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Białegostoku - uchwała Nr LI/794/18 Rady Miasta Białystok z dnia 18 czerwca 2018 r.;
- Program ochrony środowiska dla miasta Białystok na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028, Białystok 2022 r. – uchwała Nr LIV/767/22 Rady Miasta Białystok z dnia 23 maja 2022 r.;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego - uchwała Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r. (Dz.U.W.P. poz. 2777) zmieniony uchwałą Nr XXXIX/356/17 z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U.W.P. poz. 3270);
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, Białystok 2016 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022 - uchwała Nr XXXII/280/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 19 grudnia 2016 r.;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, październik 2013 r.;
- Plan Adaptacji Miasta Białystok do zmian klimatu do roku 2030 – uchwała Nr XIV/210/19 Rady Miasta Białystok z dnia 23 września 2019 r.;
- Inwentaryzacja awifauny na obszarze miasta Białystok, Mirski P., Płowucha A., Siuchno R., Białystok 2011 r.;
- Inwentaryzacja fauny płazów, gadów oraz motyli dziennych na obszarze miasta Białegostoku, Chętnicki W., Werpachowski C., Łupiński S., Giedrewicz M., Klimczuk P., Gawędzki P., Buńkowski T., Czerniak W., Białystok 2011 r.;
- Koncepcja uregulowania przepływu wód w rzece Białej. Ekspertyza hydrotechniczna na odcinku od ul. Plażowej do granic miasta Białegostoku w rejonie oczyszczalni ścieków, grudzień 2017 r.;
- Studium hydrograficzne doliny rzeki Białej z wytycznymi do zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego i elementami małej retencji oraz prace hydrologiczne niezbędne do sporządzenia dokumentacji hydrologicznej, zespół autorski pod kier. S. Tyszewskiego i I. Kardela, Pracownia Gospodarki Wodnej PRO-WODA, Warszawa 2009 r.;
- Kodeks dobrych praktyk. Ogrodnictwo wobec roślin, inwazyjnych obcego pochodzenia Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa 2014 r.;
- Mały Rocznik Statystyczny Polski 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, Zakład Wydawnictw Statystycznych (www.stat.gov.pl);
- Klimat województwa podlaskiego, Górniak A., 2000, Białystok: Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej;

- uchwała Nr IV/61/18 Rady Miasta Białystok z dnia 17 grudnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca;
- uchwała Nr LI/740/22 Rady Miasta Białystok z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap I;
- uchwała Nr LXIII/900/22 Rady Miasta Białystok z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II A;
- projekt uchwały Rady Miasta Białystok w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B;
- mapy ewidencji i klasyfikacji gruntów miasta;
- własne obserwacje w terenie;
- <https://natura2000.gdos.gov.pl>;
- <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>;
- <https://projekty.gdos.gov.pl/kdpo-publicacje-i-materialy-do-pobrania>;
- <https://klimada2.ios.gov.pl>;
- <https://www.gov.pl/web/gios>;
- <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>;
- <https://wody.gov.pl>;
- <https://bts.socware.pl>;
- <https://gisbialystok.pl>.

SPIS ZDJĘĆ

Zdjęcie 1a i 1b	Koryto rzeki Białej (widok z ul. K. Ciołkowskiego w stronę zakładu „Biaform”, po prawej stronie kompleks ogródków działkowych)	24
Zdjęcie 2	Rów otwarty pomiędzy ul. K. Ciołkowskiego a ROD im. Juliusza Słowackiego	25
Zdjęcie 3	Wprowadzony szpalet klonów wzdłuż ul. K. Ciołkowskiego przy ROD im. J. Słowackiego	26
Zdjęcie 4	Zgrupowanie kaczek w rzece Białej (widok z ul. K. Ciołkowskiego, po prawej stronie ogrodzony ROD im. J. Słowackiego)	27
Zdjęcie 5	Obszar koryta rzeki Białej wraz z rezerwą terenu do migracji drobnych zwierząt i drogą rowerową pod ul. K. Ciołkowskiego (widok w kierunku biegu rzeki)	28
Zdjęcie 6	Widok na południowo-wschodnią granicę ROD im J. Słowackiego w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Białej	29

SPIS TABEL

Tabela 1	Cele <i>Programu ochrony środowiska dla miasta Białystok</i> powiązane z projektem planu	17
Tabela 2	Wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska.	40
Tabela 3	Prognoza w zakresie skutków dla środowiska i zdrowia ludzi, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu	51

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1	Zakres obejmujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B	5
Rysunek 2	Przydatność terenu do funkcji użytkowych	7
Rysunek 3	Wrys z <i>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Białegostoku</i>	8
Rysunek 4	Obszar objęty projektem planu miejscowego na tle obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Białymstoku	11
Rysunek 5	Zalew doliny od ul. Ciołkowskiego (km 20+462) do ul. Dojlidy Fabryczne (km 21+724)	12
Rysunek 6	Wskazania do zagospodarowania koryta i doliny Białej z naniesioną granicą opracowania	14
Rysunek 7	Przestrzenny rozkład ryzyka związanego z zagrożeniami klimatycznymi w sektorze Gospodarka przestrzenna.....	15
Rysunek 8	Charakterystyka form geomorfologicznych w obszarze objętym projektem mpzp	23
Rysunek 9	Imisja hałasu komunikacyjnego L_{DWN} i L_N w obszarze objętym projektem planu	32
Rysunek 10	Lokalizacja terenu objętego opracowaniem względem najbliższych form ochrony przyrody	40

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik 1	Istniejący stan środowiska przyrodniczego w obszarze objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B	
Załącznik 2	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B	
Załącznik 3	Oświadczenie kierującego zespołem wykonawców prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.)	

ZAŁĄCZNIK 3

Oświadczenie kierującego zespołem wykonawców prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.)

Ja, Elżbieta Drożdzał, będąca autorem prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części osiedli Dojlidy i Skorupy w Białymstoku w rejonie ulic Dojlidy Fabryczne i Ks. S. Suchowolca – etap II B oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

STARSZY INSPEKTOR
Elżbieta Drożdzał
Elżbieta Drożdzał